BESTUURSVERSLAG & JAARREKENING 2021

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2021

VOGELBESCHERMING NEDERLAND

Vogelbescherming
NEDERLAND

INHOUD BESTUURSVERSLAG

		Pagina
1.	Woord vooraf	004
2.	Missie, visie en doelstellingen	006
3.	Belangrijkste risico's en onzekerheden	008
4.	Doelrealisatie 2021	012
5.	Financieel beleid	016
6.	Governance	024
7.	Communicatie met belanghebbenden	032
8.	Vogelbescherming in 2022	034
	Verslag van Raad van Toezicht	036
	Colofon en fotoverantwoording	074

INHOUD JAARREKENING

		Pagina
1.	Kengetallen en kerncijfers	040
2.	Jaarrekening 2021	041
2.1	Balans per 31 december	041
2.2	Staat van baten en lasten	042
2.3	Kasstroomoverzicht	043
2.4	Toelichting jaarrekening	044
2.5	Toelichting op de balans per 31 december	049
2.6	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	058
2.7	Toelichting op de staat van baten en lasten	058
3.	Overige informatie	064
4.	Overige gegevens	066
4.1	Controleverklaring accountant	066

Bijlagen

Bijlage 1.	Model voor kostentoerekening	070
Bijlage 2.	Begroting 2022	071
Bijlage 3.	Kostenverdeelstaat 2021	072

Vogelbescherming
NEDERLAND

©Vogelbescherming
Zeist, 2022

Het verslagjaar 2021 liet net als het jaar ervoor twee gezichten zien. Enerzijds werd ons werk een stuk moeilijker, anderzijds ging het zonder meer *crescendo*.

1. WOORD VOORAF

De pandemie zorgde ervoor dat veel van ons werk later plaatsvond dan gepland, moest worden afgelast of dat we, zoals bij onze winkel in Zeist, steeds uiterst flexibel op nieuwe omstandigheden moesten inspringen.
Ook onze werkprocessen waren soms ingewikkelder met het thuiswerken en hybride werken. Voor veel medewerkers was het persoonlijk een zwaar jaar met scholen die open en dicht gingen en soms ook ziektegevallen.

Aan de andere kant van het spectrum was het ook een jaar dat voor Vogelbescherming zeer voorspoedig verliep. Nederland leek meer betrokken bij de natuur. Net als vorig jaar vertaalde dat positieve natuur-sentiment zich in meer leden en schenkingen en bijvoorbeeld ook fors meer bezoeken aan onze website.

Ondanks alle moeilijke omstandigheden floreert onze vereniging dus ook. Dat kan helaas niet gezegd van de stand van de natuur in Nederland. We voeren te vaak de verkeerde ranglijsten aan, met als negatieve uitschieter de biodiversiteit in ons landelijk gebied. We zijn een fantastisch exportland van landbouwproducten, maar de natuur en het landschap betalen de prijs.

We geloven dat er andere keuzes mogelijk zijn, zelfs in het drukke Nederland. Daar zijn nu al mooie voorbeelden van te zien. En samen met bedrijven, boeren en natuurbeschermers pakken we die hand-schoen de komende tijd nog meer op. Met de komst van een nieuw kabinet dat fors wil investeren in het landelijk gebied, moet er ook méér mogelijk zijn om de natuur weer te laten floreren.

Op deze plek wil ik nog twee grote resultaten noemen die over een langere periode een grote impact zullen laten zien. Voor het eerst is er op voordracht van een natuurorganisatie, Vogelbescherming, een Natura 2000-gebied aangewezen in Nederland: de Bruine Bank, een gebied in de Noordzee zo groot als het IJsselmeer. Een prachtig succes. Het demissionaire kabinet maakte verder op de valreep van 2021 nog bekend dat er genoeg geld beschikbaar kwam om het Aanvalsplan Grutto te starten, een initiatief van Pieter Winsemius waar Vogelbescherming zeer nauw bij betrokken is. Daarmee zijn we er nog niet, maar het is wel een heel goede stap in de juiste richting.

Tot slot wil ik hier aandacht vragen voor het afscheid van mijn voorganger Fred Wouters. Hij ging eind 2021 met pensioen. Via een korte video, een brochure en een digitaal defilé van medewerkers wisten we deze gebeurtenis – ondanks corona – toch luister bij te zetten, wat nog vergroot werd door zijn benoeming tot Officier in de orde van Oranje-Nassau. Een woord van dank aan zijn adres is ook hier op zijn plaats voor de zorgvuldige overdracht en de inspiratie die hij ook de laatste maanden van zijn aanstelling wist te bieden.

Floris van Hest,
Directeur-bestuurder Vogelbescherming

Zeist, 14 mei 2022

2. MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN

Missie

Vogelbescherming Nederland komt op voor in het wild levende vogels en hun leefgebieden. In Nederland en wereldwijd. Samen met mensen die bescherming van vogels en natuur belangrijk vinden. Zo dragen we bij aan het behoud van de natuur en aan een leefbare wereld.

Visie

Vogelbescherming wil een wereld met een rijke verscheidenheid aan vogels en natuur, waar mensen van genieten en zich voor inzetten.

Belangrijkste doelstellingen

- Een verbetering van de basiskwaliteit van Nederlandse natuur buiten natuurgebieden (Basiskwaliteit Natuur);
- Meer kerngebieden van voldoende omvang voor akker- en weidevogels;
- Vitalere vogelpopulaties en leefgebieden in kust- en intergetijdengebieden;
- Meer voedsel en veiligheid voor vogels in het IJsselmeergebied;
- Natuurinclusief bouwen en beleid voor urbane biodiversiteit is de norm in het stedelijk gebied;
- Een betere bescherming van de trekroutes van vogels, vooral langs de trekroute waaraan ook Nederland ligt en een betere bescherming van vogels en natuur op de Dutch Caribbean.

3. BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

3. BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Organisatie

Vogelbescherming beheert met behulp van een risico-instrument op gestructureerde wijze de belangrijkste risico's. Door al in een vroeg stadium na te denken over mogelijke risico's kunnen we ervoor zorgen dat het geen risico's worden, of kunnen we eventuele ernstige gevolgen beperken. Het dossier wordt actueel gehouden door het hoofd Bedrijfsvoering en de verenigingssecretaris. Deze adviseren de directeur-bestuurder / MT gevraagd en ongevraagd over risico's.

Risicodossier

Het risicodossier is opgebouwd volgens het 'impact = kans x effect-uitgangspunt'. Het bevat alle geïnventariseerde risico's en bestaat uit de volgende componenten:

- Oorzaak en gevolg risicofactoren.
- Omschrijving risico.
- Risicocategorie (financieel, kwaliteit/reputatie, organisatie, continuïteit, personeel).
- Kans.
- Impact.
- Tolerantie (mate van acceptatie).
- Huidige (preventieve) maatregelen.
- Aanvullende maatregelen.

Voornaamste risico's

Strategische risico's/kwaliteit/reputatie

Voornaamste risico's	Getroffen maatregelen
Imagoschade als gevolg van een incident. Dit kan van alles zijn, van een meningsverschil over een nalatenschap, interne fraude, ondeugdelijke wetenschappelijke onderbouwing, tot een vertrouwensbreuk tussen Raad van Toezicht en Bestuur. Het is niet altijd mogelijk om deze incidenten te voorkomen, daarom is het goed om naast preventieve maatregelen er ook voor te zorgen dat adequaat opgetreden kan worden in geval van een incident. De verwachte impact van imagoschade voor goededoelenorganisaties is zeer groot en de risicobereidheid op dit gebied van imagoschade is dan ook laag.	• Zorgvuldige selectie externe partijen aan de hand van vastgestelde criteria. • Richtlijn Fraude. • Interne beheersing op orde. • Relevante verzekeringen afgesloten. • Zorgvuldig personeelsbeleid. • Goed contact met stakeholders. • Goede afstemming met notaris en nabestaanden. • Bevoegdheden verschillende interne organen goed vastgelegd in statuten en reglementen.

Operationele risico's / continuïteit

Voornaamste risico's	Getroffen maatregelen
Dit betreft omstandigheden waardoor de continuïteit van de organisatie in gevaar kan komen. Hierbij valt te denken aan het afbranden van het kantoorpand, maar ook aan problemen met het relatiebeheersysteem, een cyberaanval of een crash van de ledendatabase. De te verwachten impact hiervan op de continuïteit van de organisatie varieert van gemiddeld tot zeer groot (crash ledendatabase, cyberaanval). De risicobereidheid is beperkt.	• Actuele back-up op verschillende fysieke locaties. • Periodieke restoreprocedures. • Periodieke brandweeroefeningen. • Periodieke brandweerinspectie. • Mogelijkheid tot thuiswerken. • Contract voor support en onderhoudrelatiebeheersysteem. • Contractuele afspraken over back-up en recovery database. • Wekelijkse vulnerability scans. • Calamiteitentest uitgevoerd. • Transitieproject werken in de cloud. • Periodieke pen- en hacktest en draaiboek cyberaanval.

Financiële risico's

Voornaamste risico's	Getroffen maatregelen
Wegvallen van grote bron van inkomsten, zoals de Nationale Postcode Loterij, grote terugloop in leden, of minder inkomsten uit nalatenschappen dan in de begroting is opgenomen. De impact die dit met zich mee kan brengen varieert van gemiddeld tot zeer groot. De mate van beïnvloeding varieert. De risicobereidheid is beperkt.	• Goed contact onderhouden met leden en andere stakeholders. • Conservatief begrotingsbeleid: niet-toegezegde inkomsten uit subsidies worden niet begroot, voor periodieke baten als nalatenschappen wordt begroot op ervaringscijfers. • Begroting monitoren met tussentijdse rapportages, waardoor tussentijdse bijsturing mogelijk is. • Bij tekort inzet continuïteitsreserve en adequaat vermogens- en beleggingsbeleid. • Up-to-date financiële administratie ten aanzien van opbrengsten en verplichtingen.

Compliance risico's

Voornaamste risico's	Getroffen maatregelen
Niet voldoen aan wet- en regelgeving. Het gaat om privacywetgeving, specifieke regelgeving voor een goededoelenorganisatie (ANBI, CBF-erkenningsregeling), algemene fiscale, personele regelgeving.	• Bewustzijn bij medewerkers en management voor reageren op externe ontwikkelingen op het gebied van compliance. • Continue scholing medewerkers op de verschillende wetgevingsgebieden. • Actualiteiten: uitvoeringsplan invoering privacy en informatieveiligheid. • Uitvoeringsplan fiscale compliance. • Voortdurend monitoren bevindingen accountant op het gebied van interne beheersing.

Proces van risicomanagement

Bij elk bestuursbesluit wordt vastgesteld wat de mogelijke risico's zijn die hieraan verbonden zijn. Het risicodossier wordt jaarlijks besproken in het MT. Daaruit volgen indien nodig maatregelen en wordt er bekeken of risico's moeten worden toegevoegd of kunnen worden geschrapt. De Auditcommissie van de Raad van Toezicht bespreekt het risicodossier jaarlijks met de directeur-bestuurder en wordt meteen op de hoogte gebracht als tussentijdse nieuwe en grote risico's zich voordoen. De Auditcommissie deelt bevindingen met de gehele Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft een controlerende en adviserende functie.

De volgende algemene beheersinstrumenten met betrekking tot risicobeheersing en interne controle zijn operationeel:

- Periodieke financiële rapportages (4-maands, met ingang van 2022 maandelijks).
- Periodieke voortgangsrapportage (4-maands).
- Procuratieregeling voor het aangaan van betalingen en verplichtingen.
- Periodieke bespreking van bevindingen naar aanleiding van de rapportages van de Auditcommissie.
- Aandacht voor opvolgen aanbevelingen accountant op management- en bestuursniveau.
- Gedragscode Goede Doelen Nederland.
- Strategisch Meerjarenplan.
- Alle projectplannen bevatten een risicoparagraaf.
- AO is in aanzet beschreven (Handboek AO/IB).
- Richtlijn Fraude.
- Risicodossier.

De coronacrisis

De coronacrisis heeft impact op alle onderdelen van de wereldwijde samenleving en dus ook op Vogelbescherming. Medewerkers moesten in 2020 in hoog tempo overstappen op nieuwe werkwijzen, die 2021 zijn doorontwikkeld. De winkel van Vogelbescherming was bijvoorbeeld grotendeels beperkt open, wat natuurlijk minder inkomsten tot gevolg had. Andere inkomstenbronnen hebben niet geleden onder de pandemie. Sterker nog, de ledenaanwas uit 2020 en 2021 zorgt voor meer inkomsten. Zie voor een gedetailleerd overzicht van de inkomsten de Jaarrekening.

4. DOELREALISATIE 2021

Vogelbescherming werkt volgens een Strategisch Meerjarenplan tot 2025. Hier enkele hoofdlijnen hoe we onze doelen voor vogels en natuur weten te bereiken. Een uitgebreider verslag is te vinden in *Een jaar Vogelbescherming, Impactverslag 2021*. Een financiële terugblik is te vinden in de Jaarrekening.

Landelijk gebied

Doelen t/m 2025

- 5.000 ha extra bloemrijke weides in 10 kerngebieden voor weidevogels. De trend in deze gebieden is stabiel of positief.
- 5.000 ha extra rijke akkers (10 nieuwe kerngebieden).

Bereikt

- Het Aanvalsplan Grutto is breed omarmd en voor de eerste jaren kwam er financiering.
- Natuurvriendelijke landbouw speelt een rol in het agrarisch onderwijs.
- Meer hectare bloemrijke weides in 5 kerngebieden voor weidevogels.
- Meer hectare natuur in 3 kerngebieden voor akkervogels.

Verwachting

Het nieuwe Europese landbouwbeleid gaat lang niet ver genoeg met groene ambities. De Nederlandse uitwerking van het beleid krijgt nader vorm in 2022. Gezien de urgentie is er momentum om onze doelen te halen.

Natuur, onderdeel ‘zoute natuur’

Doelen t/m 2025

- De populaties en leefgebieden van de kust- en intergetijdengebieden zijn vitaler geworden.
- Langs de hele kust is er minder verstoring en is 25% van de nieuwe bufferzones vogelvriendelijk (tussen natuur-landbouw en tussen zoet-zout).
- In het Waddengebied is op 27 plekken, en in de Zuidwestelijke Delta op 5 plekken, de kwantiteit en/of kwaliteit van vogelleefgebied toegenomen.
- In het Waddengebied zijn 5 hoogwatervluchtplaatsen aangelegd.

Bereikt

- Het Actieplan Zuidwestelijke Delta is in ontwikkeling en krijgt bijval.
- Noordzeeakkoord gesloten met o.a. het aanwijzen van de Bruine Bank als Natura 2000-gebied, waar soorten als zeekoet, alk en papegaaiduiker van profiteren.
- Wij&Wadvogels is gestart, de eerste projecten in gang gezet wat ter plekke gunstig uitpakt voor pioniersoorten als bontbekplevier, kluut en visdief.
- Mosselconvenant: er zijn nieuwe bindende afspraken.
- Strandbroederbescherming-projecten van start, wat de vrije val van vogels als strandplevier en bontbekplevier moet opvangen.

Verwachting

In het Waddengebied en andere gebieden zijn er nog steeds veel (en deels nieuwe) bedreigingen ondanks dat het vaak op papier is geregeld.

Natuur, onderdeel ‘zoete natuur’

Doelen t/m 2025

- In de zoete wateren neemt voor visetende watervogels het areaal van oeverzones met grotere voedselbeschikbaarheid toe, net als meer predatievrije nestgelegenheid.
- In het IJsselmeergebied zijn 2 gebieden opnieuw ingericht, zodat watervogels, weidevogels en rietvogels hiervan zullen profiteren.

Bereikt

- Veel meer aandacht voor een natuurinclusieve energietransitie. Voor veel vogelsoorten zoals roofvogels en trekvogels kunnen windturbines funest uitpakken.
- IJsselmeernatuur nadrukkelijker in de aandacht van een breed publiek via reizende expositie over sterns en goed bezochte digitale IJsselmeercafés.
- ‘Meer IJsselmeer’-visie breed omarmd bij politiek-bestuurlijke stakeholders IJsselmeer. Twee veldprojecten in de startblokken om uitgevoerd te worden. Daar profiteren op termijn watervogels, sterns en moerasvogels van.

Verwachting

In Nederland wordt steeds vaker integraal naar de ruimtelijke ordeningsopgave gekeken. Daarin kunnen natuurdoelen worden meegenomen. Ook kan verbetering van de natuurkwaliteit en biodiversiteit vaker meeliften op alle aandacht voor de klimaatcrisis.
Als het ons lukt om draagvlak in de regio te organiseren, dan is het mogelijk om meer natuurlijke bufferzones te creëren rondom het IJsselmeer. Naast deze kansen zijn er ook risico’s: er zijn véél opgaven op het gebied van ruimtelijke ordening in Nederland, waardoor natuur het onderspit kan delven. Ook kunnen regionale energiestrategieën (RES’en) nadelig uitpakken voor natuur.

Stedelijk gebied

Doelen t/m 2025

- Tuineigenaren vinden vogelvriendelijke tuinen belangrijk en dragen zo bij aan biodiversiteit.
- Natuurinclusief bouwen opgenomen in regelgeving. Onder meer om zo het schrijnende gebrek aan broedplekken voor huismussen, gierzwaluwen en andere gebouwbewonende soorten aan te pakken.
- Aandacht voor natuur en vogels in gemeentelijke omgevingsvisies.

Bereikt

- Groeiend aantal mensen heeft een vogelvriendelijke tuin.
- Natuurinclusief bouwen wordt steeds meer standaard, o.a. via aangenomen Kamermoties, maar verplichtende regelgeving ontbreekt nog.

Verwachting

Er is veel aandacht voor dit onderwerp in de landelijke politiek. Ook de bouwwereld toont steeds meer interesse. Maar de woningnood en stijgende prijzen zetten alles onder druk.

Internationaal

Doelen t/m 2025

- De natuurlijke vegetatie in 10 ‘key biodiversity areas’ voor landvogels (nachtegaal, grasmus, fitis, wielewaal e.v.a.) in West-Afrika is hersteld.
- De kustgebieden in de Saloum, de Senegal-rivierdelta in Mauritanië en Senegal, de Bijagós in Guinee-Bissau, en twee kustgebieden in Marokko zijn hersteld. Goed voor trekvogels zoals diverse steltlopers. In de Dutch Caribbean zijn koloniebroedende zeevogels beschermd.

Bereikt

- Birds, Bees en Business-aanpak werkt, 1 miljoen bomen erbij.
- Samenwerking vastgelegd met de Great Green Wall van de Afrikaanse Unie; samenwerking op touw gezet met BirdLife Partners langs de Oost-Atlantische trekroute van vogels.
- Financiering op komst voor vooral West-Afrikaanse kustgebieden in kansrijke aanvraag.
- Er is een fondsenwerver en er is geld om plannen uit te voeren in de Dutch Caribbean.

Verwachting

Voor de realisatie van onze doelen zijn we sterk afhankelijk van de toekenning van fondsen en andere deelnemende partijen. Corona had een ontwrichtend effect op alle West-Afrikaanse partnerorganisaties. De veiligheid in de regio staat onder druk.

Activeren samenleving

Doelen t/m 2025

- Natuur/biodiversiteit klimt naar de top-5 van urgente onderwerpen in de samenleving.
- Vogelvriendelijke producten hebben een zichtbare positie in het schap, hogere verkoop.
- Een groeiend aantal mensen spreekt politiek en bedrijfsleven aan op verantwoordelijkheid voor vogels en natuur.
- Een groeiend aantal mensen steunt Vogelbescherming met geld (€ 150.000 met gemiddeld € 42,50) en tijd.
- Meer mensen kennen handelingsperspectieven en doen mee met ‘vogels beschermen’.

Bereikt

- We weten op dit moment nog niet of biodiversiteit is geklommen in de ‘mindset’ van mensen en wat onze invloed was, omdat we dat nog niet hebben gemeten.
- We zijn aan het bouwen om een betere positie te verkrijgen van vogelvriendelijke producten. Doel nog niet bereikt.
- Het aanspreken van politiek en bedrijfsleven door het publiek is pas meetbaar met goed onderzoek. De ondersteuning die we hebben gekregen via petitie-acties groeide naar 60.000 mensen.
- Intussen hebben we 160.944 (peildatum 31-12-2021) betalende leden, het gemiddelde bedrag waarmee we worden ondersteund is € 45,40. Deze doelen zijn gehaald. Aantal vrijwilligers laten groeien is nog niet gehaald en vanwege corona lastig.
- Intussen hebben we 250.000 nieuwe deelnemers gevonden voor zaken als MijnVogeltuin, Mijnvogelvinder en de vogelcursussen de afgelopen strategieplanjaren (inclusief 2021).

Verwachting

Voor een langere termijn is het essentieel dat Vogelbescherming jongere doelgroepen bereikt. Dat vraagt in de periode tot 2025 om een extra inspanning, net als het hoger op de agenda te krijgen van de biodiversiteitscrisis in Nederland en het beter kunnen vastleggen van gegevens en het verder meetbaar krijgen van onze doelstellingen.

5.

FINANCIEEL BELEID

5. FINANCIEEL BELEID

5.1 Analyse baten en lasten

Het saldo van baten en lasten in 2021 is 0,5 miljoen euro negatief. Dit is 3,3 miljoen euro lager dan het begrote verlies van 3,8 miljoen euro. Een korte toelichting op de resultaten over 2021 is:

- De baten van totaal 17,5 miljoen euro liggen iets onder de begroting van 17,6 miljoen euro. Opvallende zaken in de baten zijn:
  - De contributies en donaties van 7,0 miljoen euro waren 0,7 miljoen hoger dan begroot door de 7,6% toename van het aantal leden.
  - De baten uit nalatenschappen waren met 4,3 miljoen euro, net als in 2020, veel hoger dan de begrote 1,7 miljoen. De stijging in 2020 werd veroorzaakt door met name 1 heel grote nalatenschap terwijl in 2021 de stijging door meerdere nalatenschappen werd veroorzaakt.
  - De opbrengsten van projectsubsidies bleven met 2,5 miljoen euro fors achter bij de begrote 6 miljoen euro doordat projecten zijn doorgeschoven naar 2022, mede door de impact van vergunningen en corona.
  - De opbrengsten van bedrijven en overige organisaties van 1,0 miljoen euro liggen 0,3 miljoen euro hoger dan begroot. De belangrijkste redenen zijn hogere inkomsten van de webwinkel en hogere bijdragen van diverse bedrijven.
  - De opbrengsten als tegenprestatie van leveringen en diensten zijn met 0,7 miljoen euro 0,2 miljoen euro lager dan begroot doordat de winkel vanwege corona veel gesloten was.

- De totale lasten zijn met 18,0 miljoen euro 3,3 miljoen euro lager dan begroot, met name veroorzaakt door achterblijvende uitgaven bij beschermingsprojecten (verschuiving naar 2022 en impact corona). Er waren hogere lasten bij beheer en administratie door met name extra ICT-kosten vanwege de succesvolle cloudtransitie, tijdelijke inhuur en extra afschrijvingskosten.

- De financiële baten en lasten zijn 0,2 miljoen euro hoger dan begroot door positieve koersresultaten op aandelen, waarmee de negatieve effecten van de door de banken ingevoerde negatieve rente werden afgedekt.

Voor de resultaatverdeling, zie paragraaf 2.2 van de jaarrekening.

5.2. Investeringen

Er hebben in 2021 investeringen plaatsgevonden in immateriële vaste activa in verband met de cloud-transitie. Alleen ICT-projecten die een duidelijke economische levensduur van meer dan een jaar hebben worden geactiveerd en de overige ICT-uitgaven worden direct als kosten verantwoord.

Materiële investeringen in 2021 betroffen vooral de vervanging van laptops en ICT-investeringen die nodig waren voor een overgang naar het werken in de cloud. De investeringen in het pand en de inventaris waren in 2021 laag, mede omdat het pand door corona beperkt werd gebruikt.

Natuurgebieden

De waarden van de ecosysteemdiensten van natuur worden door Vogelbescherming Nederland niet op de balans verantwoord.

Er zijn 4 categorieën van ecosysteemdiensten te onderscheiden, namelijk productiediensten, regulerende diensten, culturele diensten en ondersteunende diensten (bron: TEEB*). Bij Holwerd aan Zee kunnen we als ecosysteemdiensten bijvoorbeeld onderscheiden dat het kustecosysteem vis produceert als dienst voor de visserij (productiediensten). De waterberging bij Holwerd aan Zee voorkomt overstromingen (regulerende dienst). De natuur van Holwerd aan Zee zorgt voor een prettige natuurlijke omgeving waarin lokale bewoners en toeristen recreëren (culturele dienst). Ondersteunende diensten zijn hierbij bijvoorbeeld bodemvorming of primaire productie.

De waarden van deze ecosysteemdiensten in de natuurgebieden van Vogelbescherming staan momenteel niet in de boeken, maar zijn wel cruciaal voor het inzichtelijk maken van de maatschappelijke meerwaarde van Holwerd aan Zee en daarmee van onze werkzaamheden. Een toename van biodiversiteit en veerkrachtige ecosystemen leidt tot een toename van de waarde van de diensten die dat ecosysteem levert en daarmee een toename in de waarde van niet alleen de welvaart, maar ook het welzijn voor alle betrokken belanghebbenden. En aanhakend op ecosysteemdiensten en de waarden daarvan: de fysieke waarde van land kan worden bepaald op basis van de oppervlakte van het land (bijvoorbeeld bij Holwerd aan Zee) over een boekhoudperiode, volgens het principe natural capital accounting.

** The Economics of Ecosystem and Biodiversity, een wereldwijd initiatief voor het waarderen van ecosysteemdiensten, zie teebweb.org.*

De waarde wordt vaak uitgedrukt in de verschillende toevoegingen en verminderingen van landvoorraden die verband houden met menselijke activiteit en natuurlijke processen. De fysieke waarde neemt niet de socio-economische waarden mee van alle diensten die worden geleverd door de relevante ecosystemen van Holwerd aan Zee.

5.3 Liquiditeit en solvabiliteit

Vogelbescherming beschikt over een gezonde liquiditeitspositie en is voldoende solvabel. De current ratio (vlottende activa/kortlopende schulden) is 1.9 (2020: 1,9). Een current ratio hoger dan 1,5 wordt als gezond beschouwd.

De solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) is 0,56 (2020: 0,55). Dit is een factor hoger dan 0,35 wat Vogelbescherming als minimum aanhoudt. De solvabiliteit is hoog, mede door het grote aandeel van bestemmingsfondsen welke de komende jaren uitgegeven zullen worden aan door derden bepaalde bestemmingen.

Zoals uit de balans blijkt, beschikt Vogelbescherming ultimo 2021 over 27,7 miljoen euro aan liquide middelen. Van een groot deel van deze uitgaven is door derden bepaald waar deze de komende jaren aan uitgegeven moeten worden:

- 4,3 miljoen euro ligt vast in bestemmingsfondsen.
- 12,8 miljoen euro is vooruitontvangen van financiers, te besteden aan specifieke projecten. Een groot aandeel hierin is het project Holwerd aan Zee met 11,4 miljoen euro.

Daarnaast heeft Vogelbescherming een continuïteitsreserve van 7,5 miljoen euro die in principe onaangetast dient te blijven. Per saldo is er dan sprake van een bedrag aan vrije liquide middelen ten bedrage van 3,1 miljoen euro. Een bedrag van deze omvang is wenselijk om wendbaar te zijn en op actuele gebeurtenissen in te kunnen spelen.

5.4 Besteed aan de doelstelling

In 2021 is 79% van de lasten besteed aan de doelstelling, hetgeen ruim boven de CBF-norm van 70% ligt.
De 79% is 1% lager dan onze eigen norm en 3% lager in vergelijking met 2020. Deze daling is met name het gevolg van het doorschuiven van diverse beschermingsprojecten naar 2022 als gevolg van vergunningen en door corona. Tevens waren de overheadkosten in 2021 hoger door kosten van de cloud-transitie, tijdelijke inhuur en extra afschrijvingen.

5.5 Besteed aan fondsenwerving

In totaal bedraagt het 'percentage kosten fondsenwerving' 12% van de totale baten uit fondsenwerving, hetgeen hoger is dan de 9% in 2020. De reden is dat een deel van de hogere interne kosten wordt doorberekend aan fondsenwerving. Ondanks dat de tot 2017 door het Centraal Bureau Fondsenwerving gehanteerde norm van 25% maximale kosten is afgeschaft, blijft Vogelbescherming de kosten in verband met fondsenwerving nauwgezet volgen. In paragraaf 2.7.9 van de Jaarrekening wordt de besteding nader toegelicht.

Fondsenwervende acties gaan altijd samen met het verstrekken van voorlichting over de desbetreffende fondsenwerving. De kosten voor ledenwerving en -binding beogen een grotere betrokkenheid bij de missie van Vogelbescherming te krijgen. De kosten voor fondsenwervende acties, ledenwerving en -binding worden voor 75% toegerekend aan de kosten eigen fondsenwerving. Via mailingacties aan de leden worden de fondsen geworven. Aan de besteding ligt een projectplan ten grondslag en de binnenkomende gelden worden in een bestemmingsfonds opgenomen. Het beleid is erop gericht de besteding binnen drie jaar na het jaar van ontvangst te hebben afgerond. De opbouw van de bestemmingsfondsen is te vinden in paragraaf 2.5.7 van de Jaarrekening.

5.6 Besteed aan beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie bedragen 10,4% van de totale lasten, wat 2% hoger is dan in 2020. De reden voor deze stijging zijn relatief lagere bestedingen aan Bescherming (door corona en doorschuiven projecten naar 2022) en meer ICT-kosten, tijdelijke inhuur en extra afschrijvingen.

Het aandeel kosten beheer en administratie betreft voor het merendeel vaste kosten. Een andere reden van de stijging is de stijging van ICT-kosten vanwege de transitie naar de cloud. Wanneer in 2023 de afschrijvingen in verband met de in 2018 gedane ICT-investeringen in het CRM-systeem aflopen, zullen de kosten van administratie en beheer weer kunnen stabiliseren.

5.7 Omvang en functie van reserves en fondsen

Voor de opbouw van de reserves en fondsen, zie paragraaf 2.5.7 van de jaarrekening.

5.8 Beleggingsbeleid

Een specificatie van de belegde gelden is te vinden in paragraaf 2.5.3 van de Jaarrekening. Eind 2021 zijn alle aandelen verkocht en is de koersstijging van afgelopen jaren verzilverd. In 2022 zal nader worden besproken of en voor welk bedrag Vogelbescherming wil beleggen in aandelen en/of impactbeleggingen. De opbouw van de liquide middelen is te vinden in paragraaf 2.5.6 van de Jaarrekening.

Een beperkt deel van de beschikbare liquide middelen is aangemerkt als 'belegbaar vermogen'. Beleggen vindt plaats in aandelenfondsen. De keuze van onze beleggingsportefeuille wordt grotendeels bepaald door het begrip 'verantwoord'. We volgen hierin de Goede Doelen Nederland-richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Vogelbescherming hanteert een zeer voorzichtig beleid. Voorop staan duurzaamheid, integriteit en risicospreiding. Ultimo 2018 is een beleggingsstatuut vastgesteld, waarin de beleggingsspelregels gedetailleerd zijn vastgelegd.

Vogelbescherming maakt geen gebruik van ingewikkelde financiële instrumenten.

5.9 Ledenwerving en fondsenwerving

Ledenwerving

De waarschijnlijk door corona aangewakkerde interesse in vogels en natuur bleef ook in 2021 bestaan. Veel mensen komen zo in contact met Vogelbescherming. Na dat initiële contact proberen we hen op basis van hun behoeften verder te interesseren voor vogels en natuur. Dan volgt op een zeker moment de vraag of mensen lid willen worden. Dat is voor ons belangrijk, want om onze vogeldoelen te realiseren, zijn we afhankelijk van deze financiële steun. Het vragen om die steun wordt door nieuwe wet- en regelgeving steeds moeilijker. Daarnaast zien alle goede doelen in Nederland dat jongere generaties geld geven aan een goed doel niet meer vanzelfsprekend vinden. Werk aan de winkel dus de komende jaren om de verbinding te blijven vinden, net als financieel draagvlak.

Gelukkig waren er tijdens het verslagjaar veel mensen die hun betrokkenheid bij vogels en natuur hebben laten blijken. Daar zijn we hen zeer erkentelijk voor. We hebben ons ingezet om met leden en potentiële leden in gesprek te komen of te blijven. Veel mensen waardeerden deze inspanningen.

Aantal Leden*	1-1-2021	31-12-2021	Erbij	Eraf
Gewoon lid	129.966	142.157	18.158	5967
Vaste donateur	2154	2066	13	101
Lid voor het leven	989	966	10	33
65+-lid	8193	7336	0	857
Actielid	4266	3471	15640	16415
Junior lid	2641	2972	867	536
Periodieke schenking	1659	2060	452	51
Totaal	**149.868**	**161.028**	**35.120**	**23.960**

Fondsenwervingsstrategie

Om onze ambities voor het behoud van vogels en natuur waar te maken, is een fondsenwervingsstrategie voor een lange termijn noodzakelijk. Heel belangrijk blijft daarbij de steun van onze leden. De jaarlijkse contributie vormt de basis voor het werk van Vogelbescherming.

Dankzij de gegroeide aandacht van Vogelbescherming voor specifieke projecten zijn er meer mogelijkheden voor het werven van bijdragen van zowel institutionele fondsen als van 'middle donors' (die vanuit grote betrokkenheid bereid zijn grotere bedragen te doneren) én 'major donors' (mensen die zeer hoge bedragen doneren).

Vogelbescherming mikt op diverse bronnen van inkomsten om op onafhankelijke wijze vogels te kunnen blijven beschermen. Naast bijdragen van particulieren en fondsen, ontvangen we ook geld van bedrijven en voor specifieke projecten ook van overheden.

Contributies

Met de opbrengsten uit contributies van de leden kan de vereniging haar kerntaak vervullen: vogels beschermen. Vogelbescherming mag zich verheugen in veel leden die vaak al decennialang lid zijn en bovendien met meer dan de minimaal gevraagde contributie het werk voor vogels ondersteunen. Hetzelfde kan gezegd worden van de leden die minder lang geleden 'instapten'.

De opbrengsten uit contributies lieten in 2021 een forse groei zien. Groei die te danken is aan een groot aantal nieuwe leden, en aan de ruimhartige (extra) bijdragen van de bestaande achterban. Alsof de leden zich hebben gerealiseerd dat in een tweede jaar waar zoveel in de wereld tot stilstand is gekomen, juist de vogels moeten blijven vliegen.

Extra giften

Voor het uitvoeren van speciale projecten, of als er sprake is van een situatie die snel ingrijpen vraagt, doet Vogelbescherming een beroep op haar achterban voor een extra gift. In 2021 ging het om een noodoproep van onze Portugese BirdLife partner SPEA om belangrijke overwinteringsgebieden in Portugal te behouden.

Ook richtten we ons tot onze leden en supporters met verzoeken voor een gift voor boerenlandvogels, trekvogels op en naar hun overwinteringsgebied en vogels in het algemeen. Dit biedt de mogelijkheid om de opbrengst in te zetten waar die het hardst nodig is, of tot het beste resultaat leidt.

In totaal ontvingen wij 26.500 giften van 19.000 mensen, niet alleen voor deze projecten, maar ook via spontane giften met daarbij vermeldingen als 'ga zo door', 'bespaarde middelen door corona' of 'dank voor vogelcursus'. Ook namen veel mensen de moeite voor inzamelingen bij verjaardagen, afscheidsbijeenkomsten en jubilea.

Campagnes en activiteiten

Voor fondsenwerving richten we ons niet alleen op leden, maar ook op mensen die interesse tonen in campagnes en activiteiten zoals de Tuinvogeltelling, Beleef de Lente en vogelcursussen. Een eenmalige donatie past veel deelnemers beter dan een lidmaatschap. Fondsenwerving is er steeds meer op gericht om mensen te benaderen op basis van hun interesses. Met de introductie van doneren via Tikkie is de drempel om te geven nog wat lager. Samen waren deze campagnes en activiteiten goed voor een totaal van 2.800 giften, wat minstens een verdubbeling is ten opzichte van 2020.

Grote giften

In 2021 ontving Vogelbescherming 141 giften van 1000 euro of meer. Een flinke toename ten opzichte van het jaar ervoor, toen we 98 grote giften ontvingen. Het totaalbedrag dat alle 'grote gevers' samen bijdroegen was in 2021 30% hoger dan in 2020. Bijna twee derde van alle grote giften mochten we naar eigen inzicht besteden. Daar zaten forse bedragen bij, met uitschieters van 40.000 euro. De andere gevers kozen in overleg met Vogelbescherming een specifieke bestemming voor hun bijdrage. Sommigen hielpen de stadsvogels of kozen voor projecten in Nederlandse natuurgebieden. Eén geefster draagt jaarlijks 12.000 euro bij voor internationale bescherming, en een andere grote gever financierde voor het derde jaar op rij een anti-stroperskamp op Malta. Vooral de weidevogels werden goed bedeeld. In Idzega konden we weer een kilometer greppelplasdras realiseren dankzij een grote gift. Een geefster bestemde 50.000 euro voor de vogels in het Amstelland, en een echtpaar besloot een ton te doneren (verspreid over 5 jaar) voor de vogels in de Krimpenerwaard. Een andere gever bestemde 5 x 8.000 euro voor de weidevogels in de Eempolder, en was zó enthousiast over het gekozen project dat hij een vriendin overhaalde hetzelfde te doen.

Periodiek schenken

Het aantal relaties dat haar steun bekrachtigt met een periodieke schenking is met 20% gegroeid naar 2.081. Deze mensen verbinden zich met een bedrag van 512.000 euro voor langere tijd aan het welzijn van vogels. Liefst 334 mensen sloten voor het eerst een

schenking af of vernieuwden een aflopende schenking. Een periodieke schenking is aantrekkelijk omdat de gift volledig fiscaal aftrekbaar is en men zo bruto meer kan doneren dan men netto betaalt. Meer geven voor hetzelfde bedrag is goed nieuws voor vogels.

Nalatenschappen

Velen benoemen Vogelbescherming tot hun erfgenaam of nemen een gift voor de vogels op in hun testament. Deze vorm van steun ontroert ons elke keer opnieuw. Met 55 was het aantal ontvangen nalatenschappen redelijk in lijn met de verwachting op basis van de afgelopen 15 jaren. Het totale bedrag dat we in 2021 uit nalatenschappen ontvingen was weer bijzonder groot: ruim 4,3 miljoen euro, bijna tweemaal het gemiddelde van de afgelopen tien jaren. In 2021 trad Vogelbescherming driemaal op als executeur.

We zijn alle gevers dankbaar voor hun grote betrokkenheid en dragen hen in onze herinnering.

Bedrijven

Door de groeiende interesse in vogels en natuur bij een breed publiek en door hoe Vogelbescherming daar op inspeelt, staan we steeds vaker bij bedrijven in de belangstelling. Vogelbescherming is afhankelijk van donaties om onze ambitie voor rijke verscheidenheid aan vogels en natuur te realiseren. Dat doen we nooit alleen, maar altijd met mensen die hetzelfde doel nastreven. Dus mooi als bedrijven daar ook aan bijdragen.

Al meer dan 25 jaar is CJ WildBird Foods/ Vivara een belangrijke partner voor Vogelbescherming. Samen ontwikkelen we producten voor vogels met ons logo die in tuincentra en webshops verkocht worden. Zo is Vogelbescherming extra zichtbaar. Ook zorgt CJ WildBird Foods/ Vivara voor de complete afhandeling van de webshop van Vogelbescherming en er wordt samengewerkt in de advisering van overheden en het bedrijfsleven bij het vogelvriendelijk inrichten van gebieden. In 2021 hebben we ons wederzijds vertrouwen bezegeld met een nieuw contract. Een belangrijke pijler daarin: het nóg makkelijker maken om tuin of balkon vogelvriendelijk in te richten.

In het kader van ‘bekend maakt bemind’ hebben we een reizende expositie ontwikkeld over sterns met als doel onze unieke IJsselmeernatuur beter te beschermen. Mede dankzij de trouwe sponsorbijdrage van de Stern Groep en het Cultuurfonds konden we deze expositie realiseren.

De samenwerking met Yali Wines, van Viña Ventisquero, het bevlogen wijnhuis uit Chili, werd voortgezet. Sinds maart 2021 worden de verschillende wijnen verkocht in de Mitra-winkels.

We werken samen met bedrijven als Vesteda en Ballast Nedam Development aan natuurinclusief bouwen. Zij plaatsen bij bouw en renovatie gelijk nestkasten voor gierzwaluwen en huismussen. Daarnaast is er aandacht voor (het juiste) groen in de directe omgeving van de huizen en gezamenlijk maken we bewoners bewust van wat ze zelf kunnen doen in hun tuin.

Andere bedrijven waarmee we samenwerken: Natuurhuisje, Kosmos en KNNV uitgevers, Kite optics, Blocbirds, Intratuin en Bekking & Blitz Uitgevers.

Nationale Postcode Loterij

Begin maart maakte de Nationale Postcode Loterij bekend dat in 2020 de ruim 3 miljoen deelnemers met hun inleg maar liefst 361.471.980 euro bij elkaar brachten voor het goede doel. Dit bedrag gaat direct naar 188 goede doelen die vanuit hun eigen missie werken aan een betere wereld. Hiermee levert de Nationale Postcode Loterij een impactvolle bijdrage aan een groenere en rechtvaardigere wereld. De Nationale Postcode Loterij is uniek in de wereld als het gaat om het financieel ondersteunen van organisaties die opkomen voor een rechtvaardige en groene wereld.

Sinds 1996 steunt de Nationale Postcode Loterij Vogelbescherming met een jaarlijkse bijdrage van 1,8 miljoen euro. Dat is voor ons een onmisbare bijdrage aan vogel- en natuurbescherming.

In aanvraag is een plan om met andere natuur- en milieuorganisaties vrijwilligers beter te faciliteren bij hun inzet voor natuur en vogels dichtbij huis.

Fondsen / stichtingen en overheden

Vogelbescherming werd partner in het door de EU goedgekeurde project All4Biodiversity.

De provincie Groningen steunt Vogelbescherming en Groningse partners om een projectidee uit te werken voor de vergroting van de biodiversiteit in akkergebieden met de patrijs als icoonsoort. Daarmee krijgt de aanpak van ons PARTRIDGE-project in Zeeland en Brabant met natuurorganisaties aldaar navolging.

Verder werden verschillende projecten mogelijk gemaakt door Ars Donandi + Tringa fonds, de Barbara Eveline Keuning Stichting, Stichting Edwin Bouw Fonds, Stichting Haagvalken en het Jaap van Duijn Vogelfonds. In 2021 liepen er projecten die eerder steun ontvingen van Bettie Wiegmanfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Dinamo Fonds, J.E. Jurriaanse Stichting, Otter Fonds, Stichting ’t Trekpaert, de Wanli Stichting en Stichting Zabawas.

Spontane donaties ontvingen we van Stichting Doelwijk, de Fred Foundation, Stichting De Hoorn, Stichting Mazzel, de Pieter de Joode Stichting, Stichting Pelgrimshoeve en Stichting TeuntjeAnna.

Een belangrijke prioriteit in het internationale werk van Vogelbescherming is het beschermen van de Oost-Atlantische trekroute van vogels. Dat doen samen met onze BirdLife Partners. Daarvoor werden in 2021 twee projecten ingediend bij IKI (Duitse overheid). Zowel een project voor de bescherming van ‘stepping sites’, als een opschaling van het project Birds, Bees en Business, dat we uitvoeren met Cordaid, FCP, BirdLife Partners in Afrika en de GSA. Het eerste projectvoorstel kreeg een positieve beoordeling en kan nu ingediend worden met een uitgewerkter plan.

Winkel / webshop / trade

2021 was wederom een lastig jaar voor de winkel. Door de pandemie waren we enkele maanden gesloten en kon er lange tijd alleen op afspraak worden gewinkeld. De huiskamer van de vereniging ontbeerde bezoekers; winkelmedewerkers en winkelvrijwilligers zaten ontheemd thuis. We hebben alles op alles gezet om, ondanks de wereldwijde problemen met productie en levering van optiek, onze Vogelbeschermings-optiek op voorraad te hebben in de Meimaand Kijkermaand. Daar hebben we veel klanten mee kunnen helpen. De uiteindelijke omzet van 1,2 miljoen euro stemde toch tot tevredenheid.

Gelukkig hebben we een webshop, uitbesteed aan CJ Wildbird Foods. Daar konden mensen 24/7 op veilige wijze vogelproducten aanschaffen. Gezien de situatie hebben we besloten geen bezorgkosten in rekening te brengen voor onze leden. Maar liefst 45.000 mensen wisten de weg naar de webshop te vinden. Zo groeide de omzet tot bijna 3,2 miljoen euro.

Advertenties

Vogelbescherming plaatst passende advertenties in het blad Vogels. Deze inkomstenbron leverde de vereniging in 2021 een bedrag op van 56.000 euro (2020: 44.000 euro).

6. GOVERNANCE

6. GOVERNANCE

6.1 Vereniging

De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, meestal ingekort tot Vogelbescherming Nederland of alleen Vogelbescherming, werd opgericht op 1 januari 1899 en zetelt in Zeist.

Vogelbescherming heeft een ANBI-status en is een door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) erkende organisatie. Het CBF beoordeelt het bestuur en beleid van goededoelenorganisaties, hoe zij geld werven en besteden en daarover verantwoording afleggen. Jaarlijks vindt deze toetsing plaats aan de hand van een zelftoets, en eens in de drie jaar vindt een uitgebreide hertoetsing plaats. In 2019 heeft de uitgebreide hertoetsing plaatsgevonden met een positief resultaat. Daarnaast is Vogelbescherming lid van de branchevereniging voor goede doelen: Goede Doelen Nederland.

Vogelbescherming legt in haar Jaarverslag financiële en beleidsverantwoording af, waarbij zij rekening houdt met de richtlijnen van Goede Doelen Nederland, de Richtlijn Jaarverslaggeving 650 voor fondsenwervende instellingen (RJ650) en de richtlijnen van het CBF, waarin principes van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen opgenomen zijn.

Scheiding tussen bestuur, uitvoering en toezicht

Om de verantwoordelijkheid van het besturen en het toezichthouden goed te scheiden, werkt Vogelbescherming volgens een Raad van Toezichtmodel. Het besturen van de Vereniging ligt in handen van het Bestuur (directeur-bestuurder), waarbij voor een aantal in de statuten vastgelegde onderwerpen voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht nodig is.
De Raad van Toezicht houdt toezicht op het Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de organisatie. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een adviserende functie. Een Auditcommissie, bestaande uit drie leden van de Raad van Toezicht, adviseert de Raad van Toezicht over de jaarrekening, begroting, risicobeheersing, het beleggingsbeleid en belangrijke kapitaalinvesteringen van de Vereniging. De Raad van Toezicht en het Bestuur leggen verantwoording af aan de Ledenraad.

Belangenverstrengeling

Er zijn in 2021 geen meldingen geweest van belangenverstrengeling bij de Bestuurder, noch van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van Bestuurder, toezichthouders en/of externe accountant speelden of spelen die van materiële betekenis zijn voor Vogelbescherming en/of desbetreffende Bestuurder, toezichthouders en/of externe accountant.

6.2 Bestuur

6.2.1 Bestuur en Managementteam

Het Bestuur van Vogelbescherming wordt gevormd door de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder heeft de algemene leiding over de Vereniging en vertegenwoordigt de Vereniging. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering daarvan en laat zich hierin bijstaan door het Managementteam (MT), bestaande uit de afdelingshoofden Bescherming, Bedrijfsvoering en Communicatie.
Het Bestuur en MT bespreken drie tot vier keer per maand de inhoudelijke, strategische, organisatorische en operationele onderwerpen. Dit overleg wordt voorgezeten door de directeur-bestuurder.

De directeur-bestuurder vervult een nevenfunctie. Hij vertegenwoordigt Vogelbescherming naar politiek en bestuurders, in overleg en onderhandelingssituaties met overheden en maatschappelijke organisaties.
De directeur-bestuurder wordt beloond volgens het bezoldigingsbesluit zoals dat door de Raad van Toezicht is vastgesteld. Dit bezoldigingsbesluit volgt de richtlijn van Goede Doelen Nederland. De feitelijke weergave is opgenomen in de Jaarrekening volgens richtlijnen van het CBF. Vogelbescherming kent geen vaste onkostenvergoeding. Onkosten worden vergoed op basis van gemaakte kosten, voor zover deze vallen onder de diverse regelingen (regeling reis- en verblijfkosten dienstreizen, regeling telefoonkosten, regeling studiekosten en faciliteiten per functiegroep).

6.2.2 Samenstelling Bestuur en Managementteam

Bestuur

Directeur-bestuurder

De heer F. van Hest (m.i.v. 1 september 2021 in dienst, per 1 november 2021 statutair bestuurder)
Nevenfunctie(s): Lid klankbordgroep Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving

Managementteam

Hoofd afdeling Bedrijfsvoering

Mevrouw E. Hondeveld (m.i.v. 7 maart 2022)
Nevenfunctie(s): geen

Hoofd afdeling Bescherming

Mevrouw M. Tentij
Nevenfunctie(s): geen

Hoofd afdeling Communicatie (plaatsvervangend)

Mevrouw W. Kaptein (m.i.v. 1 november 2021)
Nevenfunctie(s): geen

6.4 Ledenraad

6.4.1 Werkwijze

De Ledenraad vertegenwoordigt de leden. De Ledenraad bestaat uit minimaal 35 en maximaal 40 leden. De Ledenraad controleert het beleid van het Bestuur en de Raad van Toezicht. De Ledenraad benoemt de nieuwe leden van de Raad van Toezicht op voordracht van de Raad van Toezicht. De Ledenraad bepaalt mede het beleid van de Vereniging. Dat gebeurt door vaststelling van het vijfjaarlijkse Strategisch Meerjarenplan (SMP). Lidmaatschap van de Ledenraad is onbezoldigd.

In 2021 waren er elf vacatures, waaronder zes leden die herkiesbaar waren voor een tweede termijn. Deelname aan de Ledenraad is voor een periode van vier jaar, met de mogelijkheid om eenmaal voor een aansluitende periode van vier jaar herkozen te worden. Ledenraadsleden worden door de leden van Vogelbescherming gekozen. De vacatures worden vervuld op basis van het hoogste aantal stemmen. Kandidaten die te weinig stemmen hebben gekregen, wordt gevraagd of zij in portefeuille gehouden mogen worden voor het vervullen van eventueel tussentijds ontstane vacatures. In 2021 is op deze wijze één tussentijdse vacature vervuld.

De Ledenraad kent een vergadercyclus van vier vergaderingen per jaar. De directeur-bestuurder is bij alle vergaderingen aanwezig. De leden van de Raad van Toezicht worden bij twee vergaderingen uitgenodigd, waarbij de Ledenraad en Raad van Toezicht met elkaar van gedachten kunnen wisselen en de Raad van Toezicht toelichting kan geven over bepaalde genomen besluiten. In verband met de COVID-19-maatregelen hebben drie vergaderingen (februari, mei en november) digitaal plaatsgevonden, met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke bepalingen. De vergadering van september kon wel fysiek doorgaan, en aansluitend heeft een excursie naar het vogelobservatorium TIJ aan de Haringvliet plaatsgevonden. Hierbij waren ook leden van de Raad van Toezicht aanwezig.

6.4.2 Verslag Ledenraad in 2021

Jaarrekening 2020

De Ledenraad heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld. Vervolgens heeft de Ledenraad het Bestuur en de Raad van Toezicht decharge verleend voor het gevoerde beleid, respectievelijk toezicht over 2020.

Bestuursverslag 2020

Aan de hand van het Bestuursverslag 2020 heeft de Ledenraad het gevoerde beleid van 2020 besproken.

Jaarplan en begroting 2022

Bespreking van en advisering aan Bestuur en Raad van Toezicht met betrekking tot het jaarplan en begroting over 2022 heeft plaatsgevonden.

Voortgangsrapportages en actuele zaken

De Ledenraad wordt periodiek op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen de Vereniging en krijgt bij elke vergadering een overzicht van actuele beleidskeuzes.

Presentaties door het bureau

Tijdens de verschillende vergaderingen wordt de Ledenraad bijgepraat over onderwerpen waar Vogelbescherming zich mee bezighoudt, door middel van presentaties. Dit jaar zijn er presentaties gegeven over de Bruine Bank en de aanpak van de stikstofproblematiek.

Verkiezing voorzitter en vicevoorzitter Ledenraad

De Ledenraad kiest uit zijn midden zelf een voorzitter en een vicevoorzitter. De zittingstermijn is vastgesteld op twee jaar. In de vergadering van november is de heer Rohde gekozen als voorzitter voor een termijn van twee jaar en de heer Beijaert is gekozen als vicevoorzitter.

Een greep uit de overige onderwerpen die in 2021 aan de orde zijn geweest:

- Terugkoppeling Ledenraadscommissies
- Benoeming lid Raad van Toezicht
- Mosselconvenant
- Noordzeeakkoord
- Terugkoppeling zelfevaluatie Raad van Toezicht
- Contributieverhoging
- Selectieprocedure directeur-bestuurder
- Tone of voice communicatie Vogelbescherming
- Standpunten op de website

6.4.3 Ledenraadsleden

Eind 2021 bedroeg het aantal ledenraadsleden 40. Een overzicht van de ledenraadsleden per 31 december 2021:

Commissie Bescherming Nationaal

De heer K.J. Katsman – voorzitter commissie
De heer R.P.H. Beijaert
De heer M.J.W. Bosch
De heer T. Burger
Mevrouw L.J. van Leeuwen
De heer W.F.H. van Lint
De heer J.H. Mooij (2021 gekozen 2e termijn)
Mevrouw K.T. Prak
Mevrouw J. Schuyf
Mevrouw L.C. Snippe

Commissie Bescherming Internationaal

De heer A.H. Dorresteijn - voorzitter commissie
De heer J.A. van den Andel (2021 gekozen 2e termijn)
Mevrouw V.J.M. Bastiaans
De heer T.D. de Boer
De heer R. Eman
De heer B.D. Everwijn
Mevrouw G.A. van der Lee
De heer P.R. Leyenaar
De heer P.A. Schaap (2021 gekozen 2e termijn)
Mevrouw A.C.W. Scheringa-Koster

Commissie Interne Organisatie

De heer P.M. van Rooij – voorzitter a.i. commissie
De heer R. Beunen (2021 gekozen 1e termijn)
De heer E.C. Bouwmeester (2021 herkozen 2e termijn)
Mevrouw C. Hamburger
Mevrouw A.E.S. Mogony
Mevrouw M. Neekilappillai (2021 gekozen 1e termijn)
De heer Q. Pellegrom (2021 gekozen 1e termijn)
Mevrouw A. Schouw

Commissie Communicatie

De heer N.L.M. Gilissen (2021 gekozen 2e termijn) – voorzitter commissie
Mevrouw E.A. Aertse
Mevrouw W. Buurman (2021 gekozen 1e termijn)
De heer J. Graveland (2021 gekozen 1e termijn)
De heer J.M.G. Hermans
Mevrouw M. Hulshof (2021 gekozen 1e termijn)
De heer R.J. Kraan
De heer M. Ligthart (2021 gekozen 2e termijn)
De heer W. Rohde – voorzitter Ledenraad
De heer J. Spits
De heer A. van Sprang
De heer R. Tuinman

6.4.4 Ledenraadscommissies

Er zijn vier ledenraadscommissies: Interne Organisatie, Communicatie, Bescherming Internationaal en Bescherming Nationaal. De commissies komen ten minste tweemaal per jaar bijeen om de ledenraadsvergaderingen voor te bereiden. Daarnaast kunnen de commissies gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de Ledenraad. Als een advies wordt overgenomen door de Ledenraad, wordt het vervolgens aangeboden aan het Bestuur.

6.5 Organisatie

6.5.1 Organisatieschema

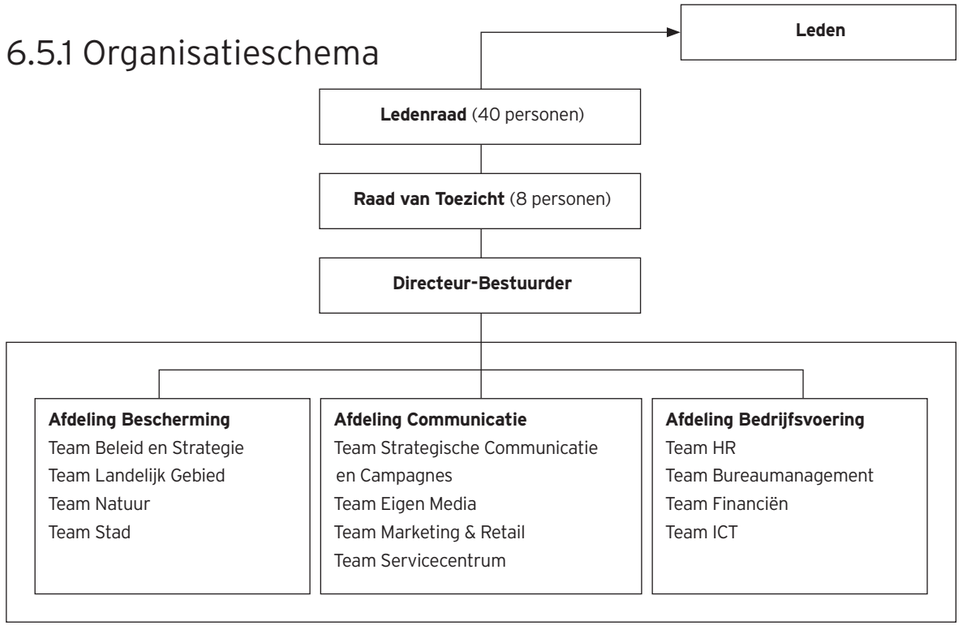

6.5.2 Medewerkers

Op 31 december 2021 waren er 99 medewerkers in dienst bij Vogelbescherming (31 december 2020: 95). Daarvan waren er 76 in vaste dienst en 23 in tijdelijke dienst. Van deze 23 waren er 6 stagiair. 93 van de 99 medewerkers werken parttime. Op 31 december 2021 bedroeg het aantal fte's 76,6. In 2021 waren er 2 WEP-vrijwilligers. Van de 99 medewerkers waren er op 31 december 2021 57 vrouw en 42 man. De gemiddelde leeftijd was in 2021, net als in 2020, 48 jaar. De uitstroom bestond uit 20 mensen (16,35 fte), de instroom 22 mensen (17,7 fte). Het ziekteverzuim was 4,6% (2020: 5,1%).

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2021 heeft Vogelbescherming een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden onder al haar medewerkers. Dit leverde een positief beeld op met een algehele waardering van 7,4, maar zeker ook punten om aan te werken. Eind 2021 is in groepjes medewerkers gesproken over de uitkomsten van het onderzoek en is er begonnen met het opstellen van een actieplan. Dit wordt in 2022 uitgevoerd.

Inzetbaarheidsbudget

In het kader van levensfasebewust personeelsbeleid is een inzetbaarheidsbudget ter beschikking gesteld aan alle medewerkers. Dit bestaat uit een tijddeel en een gelddeel. Het gelddeel is een netto vergoeding die wordt gefinancierd vanuit de werkkostenregeling en bedroeg tijdens het verslagjaar 350 euro op basis van een fulltime dienstverband per medewerker.

Veiligheid en integriteit

Vogelbescherming beschikt over de volgende personele codes voor veiligheid en integriteit:

- Gedragscode privacy en informatieveiligheid
- Gedragscode integriteit
- Regeling Vertrouwenspersoon
- Klokkenluidersregeling
- Externe klachtencommissie

Integriteitsfunctionaris

In 2021 is in aanvulling op het integriteitssysteem van Vogelbescherming een integriteitsfunctionaris aangesteld, die als taak heeft meldingen van (het vermoeden van) een misstand in behandeling te nemen. In 2021 zijn er geen meldingen geweest.

6.5.3 Privacy en informatieveiligheid

Per 1 juli 2021 is de vernieuwde Telecommunicatiewet in werking getreden. Die stelt strengere eisen aan de werving en het gebruik van telefoonnummers. Deze regels heeft Vogelbescherming doorgevoerd in

haar administratieve processen en invulformulieren. In het verslagjaar heeft zich een gering beveiligingsincident voorgedaan waarvan melding is gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Door adequaat handelen is verdere schade voorkomen. Uiteraard zijn direct passende maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen.

6.5.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Verdere verduurzaming pand, energielabel A.

Vogelbescherming is al een aantal jaren bezig met verduurzaming, zowel op het gebied van personeel, gebouw als voorzieningen en gebruik van facilitaire middelen. In 2020 is door een groep medewerkers gesproken over mogelijkheden voor een verdere verbetering van duurzaamheid. Uit deze besprekingen zijn veel ideeën voortgekomen, zowel quick wins als mogelijkheden voor de lange termijn. In eerste instantie zijn quick wins ingevoerd op het gebied van catering en mobiliteit, verdere verdieping vindt de komende jaren plaats langs de lijn van de aandachtsgebieden uit het Strategisch Meerjarenplan, volgens het volgende schema:

	Binnen de organisatie	**Buiten de organisatie**
Vanuit sociale principes (MVO)	I Duurzaam HR-beleid waarbij het op alle gebieden gaat om gelijke behandeling van (potentiële) medewerkers, duurzame inzetbaarheid, gezondheid, veiligheid, social return en duurzaam vrijwilligersbeleid. Waar mogelijk sturen op diversiteit.	II Leveranciersbeoordeling op sociale aspecten (bijvoorbeeld social return) en ketenverantwoordelijkheid bij productie in andere landen. Partnerbeoordeling op sociale aspecten.
Vanuit ecologische principes (DO)	III Vliegreizen, woon-/werk- en zakelijk verkeer, catering, afvalverwerking, gebruik van verbruiks- en gebruiksmiddelen, gebouw, communicatiemiddelen en verpakkingsmaterialen, CO_2-neutraliteit.	IV Leveranciersbeoordeling op ecologische en milieu-/klimaataspecten. Partnerbeoordeling op ecologische aspecten.

Ook hier was er in het verslagjaar sprake van vertraging in activiteiten als gevolg van de pandemie.

Aan het eind van 2020 is een kerngroep MVO in het leven geroepen. Aan de hand van een uitgebreide checklist worden keuzes gemaakt voor in toenemende mate circulair werken, bouwkundige aanpassingen en duurzame inzetbaarheid. Juist door de pandemie zien voorkeuren van medewerkers hoe en op welke manier ze graag willen werken er wezenlijk anders uit dan hiervoor. De door medewerkers ingebrachte wensen worden meegewogen in een nog op te stellen plan voor bouwkundige aanpassingen.

Ontwikkeling van medewerkers, gezondheid en duurzame inzetbaarheid staat al een aantal jaar centraal. Verder bieden we als Vogelbescherming ruimte aan stagiair(e)s van velerlei opleidingen om zich bij ons te bekwamen en hebben we werkervaringsplaatsen. Op die manier vergroten we de kansen op de arbeidsmarkt voor betrokkenen.

Ons inkoopbeleid kenmerkt zich door de inkoop van producten en diensten met een maximale duurzame waarde. Naast de prijs wordt de impact op mens en milieu meegewogen bij de aanschaf, net als de wijze waarop onze inkoop kan bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelen van Vogelbescherming. Bij alle nieuwe contracten kijken we naar milieucriteria (bijvoorbeeld energiezuinige apparatuur, transportkosten, verpakkingsmaterialen, schoonmaakmiddelen), dierenwelzijn en 'social return'. In 2020 is een aanzet gemaakt voor een integrale checklist voor het in zee gaan met andere partijen. Hierbij worden MVO-aspecten ook meegenomen. De checklist is in het voorjaar van 2021 ingevoerd.

6.5.5 Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) kwam in 2021 zes keer (online) bijeen met de directeur-bestuurder, waarvan vijfmaal voor een Overlegvergadering en eenmaal voor een informeel gesprek. Ook heeft de OR met de Raad van Toezicht gesproken. De OR heeft verder diverse eigen overleggen gehad in kleinere en grotere gezelschappen. De OR is betrokken bij de ontwikkeling van beleid, zoals HR-beleid en beleid gericht op duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

6.5.6 Vrijwilligers

Mensen kunnen ook als vrijwilliger meehelpen met vogels beschermen. Vogelbescherming biedt daarvoor een reeks aan mogelijkheden: van excursies leiden tot deelname aan onze Raad van Toezicht en Ledenraad, promotionele activiteiten, deskundige verkoop in de winkel en het monitoren van wetlands om zo relevante ontwikkelingen en mogelijke bedreigingen te signaleren en waar mogelijk in te grijpen. Ook is er een hechte groep vrijwilligers die Beleef de Lente mede mogelijk maakt en geven weer anderen tuinadviezen aan particulieren en lobbyen ze in het stedelijk gebied voor meer stadsnatuur en ruimte voor vogels. Elke vrijwilliger heeft een eigen contactpersoon vanuit Vogelbescherming die zorgt voor de begeleiding. Sommige vrijwilligers hebben meerdere functies. Vogelbescherming vindt het belangrijk dat haar vrijwilligers een goede relatie met de organisatie hebben. Zonder de hulp van vrijwilligers zou Vogelbescherming niet zo'n grote impact kunnen hebben. Een overzicht van alle vrijwilligers:

Ledenraad	39
Raad van Toezicht	8
Winkel	13
Tuinvrijwilligers	8
WEP-vrijwilligers	2
Wetlandwachten	93
Tuinvogelconsulenten	148
Stadsvogeladviseurs	50
Promotievrijwilligers	19
Beleef de lente	129
Excursieleiders	57
Jaarrond tuintelling	10
Sprekers	9
Tijdschriften verspreiden	36
Totaal	**621**

7. COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Vogelbescherming richt zich in haar communicatie tot een hele reeks doelgroepen. Daarin heeft Vogelbescherming als kennisinstelling en belangenbehartiger veelal een adviserende rol. Die adviezen hebben een brede inhoudelijke range, van complexe juridische vraagstukken rondom de Wet natuurbescherming tot hoe je het beste een nestkast ophangt. We bedienen alle belanghebbenden op maat, professionals én particulieren.

In Vogelbescherming 2021, het Impactverslag is per thema een uitgebreidere toelichting te lezen op hoe wij ons richten tot de diverse belanghebbenden. Hier beperken we ons tot een beknopte weergave van welke groepen we bedienen in de samenleving en hoe we dat doen.

1. Brede publiek

Het brede publiek en speciale doelgroepen daarin willen we op aantrekkelijke manieren informeren en motiveren over vogels, hun bescherming en wat wij daarvoor doen. Dat gebeurt onder meer via persberichten en campagnes.

2. Supporters (leden, vrijwilligers, online volgers en vrienden)

Deze directe achterban bedienen we over dezelfde onderwerpen als het brede publiek met een breed palet aan communicatiemiddelen, van het gewaardeerde magazine Vogels tot aan sociale media en een speciaal extranet voor vrijwilligers.

3. Medewerkers

Medewerkers krijgen informatie over de koers vooral tijdens werkoverleggen, bijeenkomsten en via intranet.

4. Professionele doelgroepen

Vogelbescherming behartigt de belangen van vogels. Bij professionele doelgroepen doen we dat zo direct mogelijk via een-op-eencontacten, bijeenkomsten, of via op maat gesneden communicatiemiddelen.

5. Financiers

Fondsen, sponsors, overheden, vermogende particulieren en andere gevers benaderen we zo direct mogelijk met verzoeken om steun, uitgaande van hun wensen en mogelijkheden.

8. VOGELBESCHERMING IN 2022

De begroting voor 2022 heeft 20,3 miljoen euro aan opbrengsten, 24,6 miljoen euro aan kosten en een overbesteding/verlies van 4,3 miljoen euro. Aangezien afgelopen twee jaar, mede door corona, minder geld kon worden uitgegeven dan gepland, is bewust gekozen voor een ambitieuze begroting voor 2022. Daarmee maakt Vogelbescherming een inhaalslag met als oogmerk de impact voor vogels en natuur te vergroten.

De financiële positie van Vogelbescherming blijft gezond indien de begroting 2022 wordt gerealiseerd. Ook voor 2022 kunnen bijvoorbeeld corona, het afgeven van vergunningen voor natuurprojecten, of de omvang van nalatenschappen (grote) invloed hebben op de uiteindelijke realisatie van onze doelen en financiële resultaten. De begroting is in de bijlage van de Jaarrekening meegenomen.

Vogelbescherming zal naar verwachting verder groeien tot circa 110 medewerkers eind 2022.

In 2022 zijn dit de belangrijkste resultaten waar Vogelbescherming zich voor inzet:

- Natuur wordt erkend als integraal onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Basiskwaliteit Natuur wordt nog meer een begrip in Nederland.
- Gemeenteraadsverkiezingen: oproep om zoveel mogelijk natuur te laten meewegen bij het stemmen.
- Aandacht genereren voor het Jaar van de Merel zowel bij een breed publiek als bij actieve ‘vogeltellers’.
- Landbouwtransitie: het Aanvalsplan Grutto van onder meer Vogelbescherming wordt breed uitgerold. We lobbyen om stikstofgelden te besteden aan boerenlandnatuur, net als voor het opnemen van Basiskwaliteit Natuur in het landbouwakkoord.
- We hebben verschillende hoogwatervluchtplaatsen in de Wadden verbeterd, meer rustige stranden voor strandbroeders, het Actieplan Zuidwestelijke Delta gaat van start.
- Er komen geen zonne-atollen in het IJsselmeer en ons alternatief in Wieringermeer wordt erkend.
- We ronden Birds, Bees and Business af, met als voornaamste resultaten: leefgebied voor vogels verbeterd met 1.000.000 bomen en een duurzaam en natuurinclusief verdienmodel, waardoor 60.000 vrouwen profiteren van de verbeterde oogst van shea-noten.
- Vogels brengen een geluksgevoel bij een groeiend aantal mensen, 60.000 mensen met wie Vogelbescherming niet eerder contact had, worden ‘fan’.
- Samen met andere natuurorganisaties mobiliseren van groene vrijwilligersnetwerken.
- Interne organisatie: een groei doormaken om ambities in de TOC’s (Theory of Change) waar te maken en toekomstige financiën en ICT veilig te stellen.
- Naar ‘business intelligence’: planontwikkeling voor toekomstgerichte ICT-architectuur voor ledenbehoud, ledenontwikkeling en het activeren van de achterban.

De oorlog in Oekraïne heeft op korte termijn geen grote impact op Vogelbescherming. Afhankelijk van de ontwikkeling en de duur van deze oorlog kan dit wel voor heel 2022 en volgende jaren invloed hebben op onze baten en lasten.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2021

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2021

Terugblikkend op 2021 stelt de Raad van Toezicht dat het voor Vogelbescherming Nederland in meerdere opzichten een bijzonder jaar is geweest.

1 Welkom en afscheid

In december 2021 kwam vanwege het pensioen van de heer Wouters het einde aan een periode van 15 jaar waarin hij aan het hoofd van Vogelbescherming heeft gestaan. Eerst als directeur en vanaf 2016 als directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht is dankbaar voor de wijze waarop de heer Wouters hier invulling aan heeft gegeven. Hij heeft een gedegen en gezonde organisatie kunnen overdragen aan zijn opvolger. In 2020 is gestart met de wervingsprocedure door een delegatie uit de Raad van Toezicht en de Ledenraad. Dit gedegen proces heeft geresulteerd in de benoeming van de heer Van Hest per 1 september 2021. Met de heer Van Hest heeft de Vereniging een ambitieuze en gedreven opvolger gevonden. Op 1 november heeft de heer Van Hest het stokje van de heer Wouters statutair overgenomen. Hoe mooi was het dat exact op deze datum de heer Wouters een Koninklijke Onderscheiding uitgereikt kreeg voor zijn werk voor Vogelbescherming zowel nationaal als internationaal.

In 2021 kwam ook een einde aan de tweede termijn van twee leden van de Raad, de heren Ernens en Van Dijk. De heer Van Dijk was tevens voorzitter van de Audit-commissie. Leden van de Raad van Toezicht worden op voordracht van de Raad van Toezicht door de Ledenraad benoemd voor een periode van vier jaar. Aansluitend kunnen zij voor een tweede termijn van vier jaar benoemd worden. Aangezien de Raad van Toezicht ervoor gekozen heeft om het aantal leden op termijn terug te brengen naar zeven leden, is alleen de vacature van de heer Van Dijk ingevuld. De Ledenraad heeft op voordracht van de Raad van Toezicht mevrouw Vromans, die op dat moment Ledenraadslid was, benoemd voor een periode van vier jaar. Zij is tevens toegetreden tot de Auditcommissie, bestaande uit 3 leden van de Raad van Toezicht, en heeft de voorzitters-hamer van de heer Van Dijk hierbij overgenomen.

2 Toezichtsplan Raad van Toezicht

Naar aanleiding van de extern begeleide zelfevaluatie van de Raad van Toezicht in december 2020 is door de Raad het Toezichtsplan 2021-2022 opgesteld.

Dit Toezichtsplan dient als leidraad voor het functioneren van de Raad in en buiten de vergaderingen.
Het Toezichtsplan is gemaakt met in het achterhoofd de verschillende rollen als Raad van Toezicht: toezicht-houden op het functioneren van Vogelbescherming als organisatie; het adviseren over strategie en de realisatie daarvan en als klankbord dienen voor de directeur-bestuurder. Daarnaast fungeert de Raad van Toezicht als werkgever van de directeur-bestuurder.

3 Overige vergaderingen

Zowel het wervingsproces als het opstellen van het Toezichtsplan heeft een behoorlijk extra tijdsinvestering van verschillende leden van de Raad van Toezicht gevergd, naast de reguliere bijeenkomsten. De Raad van Toezicht kent een reguliere vergadercyclus van zes bijeenkomsten per jaar. De vergaderingen van de Raad van Toezicht worden voorgezeten door de voorzitter van de Raad van Toezicht, door de vicevoorzitter of door een Raad van Toezicht-lid dat door de vergadering alleen voor die vergadering wordt aangewezen.
De vergaderingen worden door de directeur-bestuurder bijgewoond. Voorafgaand aan de vergadering vindt een bespreking zonder de directeur-bestuurder plaats.
In verband met de coronamaatregelen hebben de vergaderingen in februari en maart digitaal plaats-gevonden, met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke bepalingen. Eens per jaar vindt een zoge-naamde benen-op-tafel-vergadering plaats. In deze vergadering zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest: pilot adaptive management Landelijk Gebied, Holwerd aan Zee in samenhang met risico's en de werkwijze directeur-bestuurder met de Raad van Toezicht.

De belangrijkste onderwerpen die in de overige vergaderingen 2021 aan de orde zijn gekomen:

Bestuursverslag en jaarrekening 2020

Het Bestuursverslag en de jaarrekening over 2020 zijn goedgekeurd. De Ledenraad heeft vervolgens de jaarrekening vastgesteld en het Bestuur heeft het Bestuursverslag vastgesteld.

Jaarplan en begroting 2022

Het Jaarplan (gebaseerd op het Strategisch Meerjaren-plan 2020-2025) en de begroting 2022 zijn goedgekeurd.

Managementletter

Uit de managementletter zoals gepresenteerd door de accountant bleek dat een aantal acties benodigd waren. Deze zijn onder auspiciën van de Audit-commissie opgevolgd en afgehandeld door het hoofd Bedrijfsvoering.

Managementrapportages

De periodieke managementrapportages op het gebied van financiën, personeel en bedrijfsvoering werden besproken.

Risicomanagement

Het risicodossier en de daarvan afgeleide risico-rapportage en heatmaps zijn besproken. Dit geeft inzicht in de belangrijkste risico's voor Vogelbescherming en de getroffen risicobeheersingsmaatregelen.

Ondernemingsraad

Conform art. 24 WOR vindt jaarlijks overleg plaats tussen de Ondernemingsraad van Vogelbescherming en een delegatie van de Raad van Toezicht, waarbij de Onder-nemingsraad (OR) spreekt over belangrijke ontwikkelingen binnen de Vereniging en dan vooral de onderwerpen die het personeel aangaan. Dit gesprek vindt plaats in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. Het gesprek is bedoeld om de Raad van Toezicht inzicht te geven in wat er leeft bij medewerkers en voor de OR om eventuele zorgen die bij medewerkers leven met de Raad van Toezicht te delen. Ook kan de OR de Raad van Toezicht adviseren over vraagstukken van algemene aard. In 2021 heeft het overleg vooral in het teken gestaan van het proces rondom de opvolging van de directeur-bestuurder.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

In verband met de wisselingen binnen zowel Bestuur als Raad van Toezicht is ervoor gekozen om de jaarlijkse zelfevaluatie van december te verschuiven naar februari 2022.

Actuele zaken, stand van zaken van projecten, en presentaties

De Raad van Toezicht wordt in de vergaderingen op de hoogte gebracht van actuele zaken en de stand van zaken van projecten. Naast deze onderwerpen heeft de Raad van Toezicht presentaties gekregen door mede-werkers over weidevogelbeleid, het customer data platform en over de internationale werkzaamheden in de 'flyways' van trekvogels.

Terugkoppeling Auditcommissie

Viermaal per jaar vindt een korte terugkoppeling van de bevindingen door de Auditcommissie aan de Raad van Toezicht plaats. Daarnaast ontvangen de Raadsleden de notulen van de Auditcommissie.

Andere onderwerpen die in 2021 aan de orde zijn geweest:

- Contributieverhoging 2022
- Salarisindexering 2022
- Plan van aanpak bevindingen accountant
- Wet Bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR)
- Criteria werkrelaties
- Holwerd aan Zee
- Positionering en Tone of Voice Vogelbescherming
- Mosselconvenant
- Boeren van Amstel
- ICT
- Impact corona
- Noordzeeakkoord
- IJsselmeervisserij
- Great Place To Work – medewerkertevredenheids-onderzoek
- Regeerakkoord
- Kattenstandpunt

4 Functies en nevenfuncties

Alle leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk ten opzichte van Vogelbescherming en verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

Voorzitter

De heer M.J. Herkemij Westerman

Benoemd: december 2020 - Herkiesbaar: december 2024
Functie: CEO EICHHOLTZ Groep
Nevenfuncties:

- Lid RvC - United Dutch Breweries

Overige leden

De heer J.F. Brands (lid Auditcommissie)

Benoemd: januari 2019 – Herkiesbaar: januari 2022
Functie: GM Retail/ Voorzitter MT Jacobs Douwe Egberts Nederland
Nevenfuncties:

- Voorzitter Koffie & Thee Nederland
- Bestuurslid Federatie Nederlandse Levensmiddelen-industrie (FNLI)
- Voorzitter Stichting Levensmiddelenhuis
- Bestuurslid Stichting Onderzoek Scholekster

De heer B. Eickhout

Benoemd: januari 2019 – Herkiesbaar: januari 2023
Functie: Lid Europees Parlement
Nevenfuncties:

- Lid Programmaraad Rathenau Instituut
- Lid Radboud Alumniboard

Mevrouw P. Ket (vicevoorzitter)

Benoemd: juni 2018 – Herkiesbaar: juni 2022
Functie: Hoofd afdeling Natuur en Landschap van Vereniging Natuurmonumenten
Nevenfuncties: Voorzitter werkveldadviescommissie Bos- en natuurbeheer Hogeschool van Hall Larenstein

Mevrouw J.D. Lemstra (lid Auditcommissie)

Benoemd: mei 2020 – Herkiesbaar: mei 2024
Functie: Transformation Lead
Nevenfuncties:

- Mentor in het mentorship programma van de Swedish Chamber of Commerce en bij Cartier Women's Initiative

De heer E.W. Nieuwstraten

Benoemd: mei 2020 – Herkiesbaar: mei 2024
Functie: Beleidsadviseur Natuur en Water, Provincie Noord-Brabant
Nevenfuncties:

- Voorzitter Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna
- Freelance Reisleider bij BirdingBreaks

Mevrouw A. Vromans (voorzitter Auditcommissie)

Benoemd: mei 2021 – Herkiesbaar: mei 2025
Functie: Supervisor Financial Reporting AFM
Nevenfuncties: -

Mevrouw E. Wolfs

Benoemd: februari 2020 – Herkiesbaar: februari 2024
Functie: Managing Partner Wolfs Company
Nevenfuncties:

- Lid van Bestuur van de stichting Bonaire Wild Bird Rehab
- Voorzitter Bestuur Werkveldadvies voor de Master Environment & Resource Management van de Vrije Universiteit, Instituut voor Milieuvraagstukken

5 Auditcommissie

De Raad van Toezicht kent als vaste commissie de Auditcommissie. De Auditcommissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht en rapporteert aan de gehele raad. De heer Dijkers vervulde tot zijn vertrek de voorzittersfunctie, daarna heeft mevrouw Vromans het stokje van hem overgenomen. De overige twee leden zijn mevrouw Lemstra en de heer Brands.
De Auditcommissie is belast met het toezichthouden op de financiële gang van zaken binnen de Vereniging in het algemeen. Verder toetst de Auditcommissie de werking van de administratieve organisatie en alle daarin besloten maatregelen van interne controle. Daarnaast besteedt de Auditcommissie aandacht aan de risicobeheersing en het opvolgen van actuele ontwikkelingen in de regelgeving. Tevens spreekt de Auditcommissie met de directeur-bestuurder over het beleggingsbeleid van de vereniging. De Auditcommissie vergadert eens per kwartaal, maar kan indien gewenst ook tussentijds een vergadering beleggen. In 2021 heeft een extra digitale vergadering plaatsgevonden over de begroting en jaarplan 2022. De vergaderingen worden bijgewoond door de directeur-bestuurder en het hoofd Bedrijfsvoering.

5.1 De belangrijkste onderwerpen die in 2021 aan de orde zijn geweest:

- Jaarrekening 2020, accountantsverslag 2020 en resultaatbestemming (in aanwezigheid van de accountant)
- Plan van aanpak en opvolging bevindingen accountant
- Afstemming met de Kascontrolecommissie
- Jaarplan en begroting 2022
- Risicodossier
- Visie grote risicovolle projecten
- Stand van zaken beleggingen
- ICT
- Managementletter, opdrachtbrief en aandachtspunten controle 2021
- Auditplan jaarrekening 2021
- Procuratieregeling
- Rapportages Financiën en Personeel

6 Tot slot

Het jaar 2021 mag zeker als een bijzonder jaar worden beschouwd voor Vogelbescherming. Naast de voornoemde zaken speelde ook in 2021 corona weer een grote rol, wat een behoorlijke wissel op de medewerkers heeft getrokken. De Raad van Toezicht spreekt grote waardering uit voor de wijze waarop alle medewerkers hiermee zijn omgegaan.

Namens de hele Raad van Toezicht,

Michiel Herkemij

Voorzitter Raad van Toezicht

Zeist, 14 mei 2022

JAARREKENING 2021

1. Kengetallen en kerncijfers

De indeling van de Jaarrekening volgt richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

(bedragen x € 1.000)	2021	2020	2019	2018	2017
Aantal leden en donateurs	161.236	149.868	141.038	141.888	142.383
Stijging/daling ten opzichte van voorgaande jaren:					
- aantal	11.368	8.830	-850	-495	736
- %	7,6%	6,3%	-0,6%	-0,3%	0,5%
Baten					
Baten van particulieren	11.337	11.502	8.237	9.748	6.465
Baten van bedrijven	672	632	474	484	335
Baten van loterijorganisaties	1.941	6.292	3.638	3.183	3.377
Baten van subsidies van overheden	2.458	1.919	627	1.292	1.069
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	11	9	-	7	8
Baten van andere organisaties zonder winststreven	345	125	351	257	258
Som van de geworven baten	**16.764**	**20.479**	**13.327**	**14.971**	**11.512**
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	661	506	1.140	852	950
Overige baten	37	25	34	62	34
Totaal	**17.462**	**21.010**	**14.501**	**15.886**	**12.496**
Stijging/daling ten opzichte van voorgaande jaren:	-17%	45%	-9%	27%	44%
Af: overige baten	37	25	34	62	34
Baten exclusief overige baten	**17.425**	**20.985**	**14.467**	**15.823**	**12.462**
Lasten					
Besteed aan doelstelling	14.165	14.994	10.424	10.701	9.220
Kosten in % van de totale lasten	79%	82%	78%	80%	79%
Kosten fondsenwerving (€):					
- kosten eigen fondsenwerving, exclusief winkel	1.568	1.376	1.177	1.116	963
- kosten eigen fondsenwerving winkel	149	182	187	181	154
- Wervingskosten subsidies	278	252	243	264	302
Totaal	1.995	1.810	1.607	1.561	1.419
Kosten fondsenwerving (% van de totale baten):					
- kosten eigen fondsenwerving, exclusief winkel	9,0%	6,5%	8,1%	7,0%	7,7%
- kosten eigen fondsenwerving winkel	0,9%	0,9%	1,4%	1,2%	1,3%
- wervingskosten subsidies	1,7%	1,2%	1,8%	1,8%	2,6%
Totaal	12%	9%	11%	10%	12%
Kosten beheer en administratie:					
- bedrag	1.870	1.545	1.279	1120	997
Kosten in % van de totale lasten	10%	8%	10%	8%	9%
Resultaat (totale baten minus totale lasten)	**-484**	**2.731**	**1.411**	**2.401**	**922**
Totaal activa	38.232	39.310	39.069	20.240	19.446
Current ratio (vlottende activa/vlottende passiva, min. 1,5)	1,94	1,89	1,61	3,30	2,60
Solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal, min. 0,35)	0,56	0,55	0,49	0,79	0,75
Factor continuïteitsreserve (min. 0,70 x vaste jaarlasten)	0,75	0,74	0,74	0,70	0,70

2. Jaarrekening 2021

2.1 Balans per 31 december

Na resultaatbestemming (bedragen in €)

		31 december 2021		31 december 2020	
ACTIVA					
Vaste activa:					
Immateriële vaste activa	2.5.1		576.704		654.486
Materiële vaste activa	2.5.2		3.785.415		4.073.691
Financiële vaste activa	2.5.3		1.053.919		1.635.051
			5.416.038		6.363.228
Vlottende activa:					
Voorraden	2.5.4	418.949		410.880	
Vorderingen en overlopende activa	2.5.5				
- kortlopende vorderingen		4.725.553		5.734.801	
Liquide middelen*	2.5.6	27.671.363		26.801.478	
			32.815.865		32.947.159
Totaal activa			**38.231.903**		**39.310.387**
PASSIVA					
Reserves en fondsen	2.5.7				
Reserves					
- continuïteitsreserve		7.500.000		6.721.871	
Sub.:			7.500.000		6.721.871
Bestemmingsreserves:					
Financiering activa doelstelling		0		410.979	
Financiering activa bedrijfsvoering		0		4.728.173	
Versterking campagne		0		14.589	
Versterking uitvoering Strategisch Meerjarenplan (SMP)	0			107.306	
Versterking bijzondere beschermingsprojecten		0		190.000	
Versterking bedrijfsvoering		0		150.000	
Bestemmingsreserve voorbereiding SMP 2020-2025		9.368.274		3.723.982	
Sub.:			9.368.274		9.325.029
Fondsen					
- bestemmingsfondsen			4.398.982		5.704.684
Totaal reserves en fondsen			21.267.256		21.751.584
Voorzieningen	2.5.8		40.033		137.122
Schulden	2.5.9				
- kortlopende schulden			16.924.615		17.421.682
Totaal passiva			**38.231.903**		**39.310.387**

** De hoge liquiditeitspositie is vooral het tijdelijk gevolg van een toekenning van de Nationale Postcode Loterij ad € 15 miljoen in 2019 voor het project Holwerd aan Zee. De vooruitontvangen gelden van dit project zijn per balansdatum € 11,4 miljoen. Daarnaast is € 4,3 miljoen ontvangen voor Bestemmingsfondsen wat geoormerkt geld betreft dat de komende jaren zal worden uitgegeven. Alleen deze twee vooruitontvangsten zijn al € 15,7 miljoen.*

2.2 Staat van baten en lasten

(bedragen in €)

		Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Baten van particulieren (contributies en donaties)	2.7.1	7.006.812	6.260.000	6.155.239
Baten van particulieren (nalatenschappen)	2.7.1	4.329.549	1.700.000	5.347.339
Baten van bedrijven	2.7.2	672.082	495.000	632.321
Baten van loterijorganisaties	2.7.3	1.940.977	1.944.000	6.291.833
Baten van subsidies van overheden	2.7.4	2.458.414	6.000.000	1.918.664
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	2.7.5	11.089	-	9.185
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.7.6	345.493	250.000	124.575
Som van de geworven baten		16.764.416	16.649.000	20.479.156
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.7.7	660.717	901.540	505.678
Overige baten	2.7.8	36.604		25.317
Som van de baten		17.461.737	17.550.540	21.010.151
Lasten				
Besteed aan doelstellingen:	2.7.9			
Bescherming		10.694.840		11.656.936
Activeren van de samenleving		3.469.691		3.336.700
Totaal besteed aan doelstelling		14.164.531		14.993.636
Wervingskosten	2.7.10	1.995.129		1.809.697
Kosten beheer en administratie	2.7.11	1.869.722		1.545.030
Som van de lasten		18.029.382	21.252.795	18.348.363
Saldo voor financiële baten en lasten		-567.644	-3.702.255	2.661.788
Saldo financiële baten en lasten	2.7.12	83.316	-128.000	68.739
Saldo van baten en lasten		-484.328	-3.830.255	2.730.527
Bestemming saldo				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- continuïteitsreserve		778.129	-	-
- bestemmingsreserves		43.245		2.401.816
- bestemmingsfondsen		-1.305.702		328.712
Totaal		**-484.328**	**0**	**2.730.528**

2.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen in €)

	2021		2020
Resultaat	-484.328		2.730.527
Correctieposten:			
- afschrijvingen	612.143	537.452	
- mutatie voorzieningen	-97.089	105.807	
- koersresultaat effecten	-175.075	-66.153	
	339.979		577.106
Mutaties werkkapitaal:			
- voorraden	-8.069	-39.607	
- vorderingen	1.009.249	-2.477.087	
- schulden	-497.067	-2.594.773	
	504.113		-5.111.467
Kasstroom uit operationele activiteiten:	359.763		-1.803.834
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:			
- investeringen in immateriële activa	-124.081	-211.844	
- investeringen in materiële activa*	-122.004	-89.442	
- investeringen in financiële activa	675.887	-28.372	
	429.802		-329.658
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:			
- verstrekte langlopende leningen	-	-56.151	
- ontvangen aflossingen	80.320	65.320	
	80.320		9.169
Mutatie liquide middelen	869.885		-2.124.323
Saldo liquide middelen per 1 januari	26.801.478		28.925.801
Saldo liquide middelen per 31 december	27.671.363		26.801.478
Kasstroom	869.885		-2.124.323

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Het kasstroomoverzicht staat ook bekend als de staat van herkomst en bestedingen. Afname van een activapost (bijvoorbeeld voorraden) is een herkomst, toename van een activapost (bijvoorbeeld vorderingen en investeringen in activa) is een besteding. Afname van een passivapost is een besteding (bijvoorbeeld schulden).

* In het kader van het project Holwerd aan Zee is in 2020 grond aangekocht voor € 2,7 miljoen. Deze is direct afgewaardeerd naar € 0 euro omdat het natuurgrond betreft zonder economische waarde.

2.4 Toelichting jaarrekening

2.4.1 Inrichting jaarrekening

De Jaarrekening van Vogelbescherming Nederland (Vogelbescherming) is opgesteld conform RJ 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Aan Vogelbescherming is het CBF-keurmerk verleend, bij de laatste hertoetsing is het keurmerk verlengd tot en met 31 december 2025.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn beleidsneutraal afgestemd op de RJ650.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen voor de balans

De waarderingsgrondslagen worden hieronder toegelicht. De bedragen in dit jaarverslag luiden in euro's.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Verkregen natuurgebieden in het kader van de doelstelling worden gewaardeerd op 0 euro. De afschrijvingspercentages zijn:

Grond	0%
Gebouwen	3,33%
Verbouwingen	10,00%
Installaties	10,00%
Winkelinrichting verbonden met het gebouw	10,00%
Inventaris en inrichting	20,00%
Automatiseringsapparatuur	33,33%

Financiële vaste activa

Effecten

De beleggingen worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeverschillen worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld.
Rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Leningen

De leningen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

De waardering van de voorraden vindt plaats tegen historische verkrijgingsprijzen, waarbij het principe van First In First Out (FIFO) wordt gehanteerd. Hierbij wordt (administratief) verondersteld dat wat het eerst aangekocht wordt, ook het eerst verkocht wordt.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan geheel ter vrije beschikking. Voor mutaties wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht. De liquiditeitspositie kan als gevolg van door derden toegekende en vooraf betaalde projectmiddelen in een boekjaar buitenproportioneel stijgen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen voor verplichtingen die op de balansdatum als waarschijnlijk of als vaststaand worden beschouwd, maar waarvan niet bekend is in welke omvang of wanneer die zullen leiden tot betalingen.
De oorzaak van de voorziening moet voor balansdatum liggen en het bedrag dient redelijk goed in te schatten te zijn.

Nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen werden t/m 2020 verantwoord in het jaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen op nalatenschappen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet eerder als baten zijn verantwoord. Nalatenschappen met een bepaalde bestemming binnen de doelstelling zijn toegevoegd aan een betreffend bestemmingsfonds.

De waardering van de nalatenschappen vindt met ingang van 2021 plaats op basis van de door de notaris opgestelde akte van verdeling of de rekening en verantwoording. Bij vruchtgebruik: 100% van de liquide middelen of WOZ-waarde als de eindsom gegarandeerd is.

Overige activa en passiva

Voor zover in het vorenstaande niet anders is aangegeven, worden activa en passiva gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Hierbij wordt op vorderingen en voorraden, indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten. De huidige situatie met betrekking tot het coronavirus leidt niet tot een bedreiging van het voortbestaan van de organisatie.

2.4.3 Grondslagen staat van baten en lasten

Algemeen

De grondslagen van de resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar, met uitzondering van een kleine wijziging bij nalatenschappen. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; kosten zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten in natura

De baten in natura worden gewaardeerd op reële waarde, voor zover deze betrouwbaar vastgesteld kunnen worden. Baten in natura die in de goededoelenbranche normaal zijn, worden niet meegenomen in de baten.

Baten en lasten projecten

De verwerking van baten uit subsidie behorende bij projecten vindt in principe plaats in het jaar waarin de baten zijn toegezegd. Echter de baten uit subsidies voor projecten met een looptijd van langer dan 1 jaar worden verantwoord op het moment dat er kosten tegenover staan.
Kosten worden in principe onderbouwd met inkoopfacturen, geregistreerde werkuren en indien van toepassing met declaraties van projectpartners. In voorkomende gevallen is de mate van realisatie afhankelijk van het behalen van gedefinieerde mijlpalen in projecten via besluitvorming van stuurgroepen. De nog niet bestede projectgelden worden op de balans gepassiveerd.
Baten uit donaties voor projecten worden in het jaar van ontvangst verantwoord en aan het betreffende bestemmingsfonds toegerekend.

Subsidies en donaties

Indien een subsidie of donatie wordt verkregen waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden overeenkomstig de gestelde voorwaarden, wordt de bate verantwoord naar rato van de geboekte kosten of geboekte verplichtingen. Indien een subsidie of donatie wordt verkregen zonder terugbetalingsverplichting, wordt de bate verantwoord in het jaar van toekenning.

Bestedingen

De kosten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Vogelbescherming Nederland kent verschillende meerjarenprogramma's en financiert meerjarige projecten. De verplichtingen uit hoofde van toezeggingen worden verantwoord in het jaar waarop de toezegging betrekking heeft. Een toekenning voor een meerjarenproject wordt gesplitst in jaarlijkse bedragen die ten laste komen van het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft. De reeds toegezegde bijdragen, die nog niet als last zijn verantwoord, worden toegelicht bij de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

2.4.4 Verbonden partijen

De Stichting Bettie Wiegman Fonds is een verbonden partij van Vogelbescherming, aangezien twee medewerkers van Vogelbescherming lid zijn van het bestuur van de Stichting. In 2021 heeft Vogelbescherming een donatie van het Bettie Wiegman Fonds van € 11.089 ontvangen. De Stichting Bettie Wiegman Fonds heeft ten doel het stimuleren van onderzoek naar en bescherming van in Nederland, en met name in Noord-Nederland en in het Waddengebied, voorkomende vogels, alsmede het verrichten van alle verdere handelingen die met het voorstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2.4.5 Grote projecten

Vogelbescherming heeft een aantal belangrijke projecten onder haar hoede. Daarin zijn twee grote projecten te onderscheiden met significante invloed op de cijfers. Onderstaand een toelichting met verwijzing naar de vindplaats in de jaarrekening.

Holwerd aan Zee

Toegekend:	6 maart 2019, looptijd t/m 31 maart 2023
Gefinancierd door de Nationale Postcode Loterij:	€ 15.000.000
Totale projectbegroting o.b.v. SSK-raming SWECO in 2018:	€ 63.300.000 (excl. btw, indicaties dat deze hoger zal uitvallen)
Penvoerder van het totale project:	Provincie Fryslân
Partijen in het project:	Provincie Fryslân, Gemeente Noordeast-Fryslân, Stichting Holwerd aan Zee, It Fryske Gea, Waddenvereniging, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming. Vogelbescherming is alleen verantwoordelijk voor het deel van de Nationale Postcode Loterij (NPL)
Inhoud:	Het teweegbrengen van een dijkdoorbraak. De projectnaam is dan ook: 'Een dijk van een doorbraak, Holwerd aan Zee'
Voor meer info zie website:	www.holwerdaanzee.nl

Holwerd aan Zee

Ontvangsten	**2019**	**2020**	**2021**	**Per 31.12.2021**
Vooruitontvangen NPL	15.000.000	- 0	- 0	15.000.000
Pacht	- 0	- 0	39.833	39.833
Totaal	15.000.000	- 0	39.833	15.039.833
Uitgaven				
Provincie Fryslân	- 0	437.400	- 0	437.400
Stichting Holwerd aan Zee	- 0	200.000	- 0	200.000
Grondaankoop	- 0	2.710.702	- 0	2.710.702
Kosten gerelateerd aan grondaankoop	- 0	75.349	- 0	75.349
Rentelasten	- 0	- 0	57.234	57.234
Diverse kosten	20.337	15.786	28.371	64.494
Personele lasten VBN	24.444	48.900	52.225	125.569
Totaal	44.781	3.488.137	137.830	3.670.748
Vooruitontvangen gelden onder liquide middelen en kortlopende schulden per eind 2021:				11.369.085

Resultaatimpact per jaar is nihil omdat baten en kosten tegen elkaar wegvallen.

Vindplaats in de jaarrekening:

Baten, realisatie o.b.v. de jaarlijkse lasten:	rubriek 2.7.3 (Baten van loterijorganisaties)
Lasten	rubriek 2.7.9 (Besteed aan doelstelling Bescherming Natuur)
Vooruitontvangen donatie:	rubriek 2.5.9 (Schulden)

Risico's zijn inherent aan een groot, baanbrekend project met veel partijen en ingewikkelde gebiedsprocessen. Het jaar 2022 zal dienen aan te tonen dat de technische ontwerpen voldoende meerwaarde bieden voor de natuur en dat er voldoende draagvlak is bij alle betrokkenen voor dit baanbrekende natuurproject. De Postcode Loterij wordt ieder kwartaal geïnformeerd en de Raad van Toezicht meerdere keren per jaar. Voor een inhoudelijke toelichting van het project verwijzen wij u naar het Impactverslag en vogelbescherming.nl/holwerdaanzee

Wij & Wadvogels

Toegekend:	28 juni 2019, looptijd t/m 31 december 2023
Gefinancierd door:	Waddenfonds, ministerie LNV, Provincie Groningen, Provincie Fryslân, Provincie Noord-Holland
Totale projectbegroting:	€ 15.429.029, opgedeeld in 25 deelprojecten
Inhoud:	Negen organisaties slaan de handen ineen voor het herstel van gezonde vogelpopulaties in het Waddengebied.
Partijen in het project:	Het Groninger Landschap, It Fryske Gea, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Rijksuniversiteit Groningen, Staatsbosbeheer, The Fieldwork Company en de Waddenvereniging. Vogelbescherming is trekker en penvoerder.

Wij & Wadvogels

Inkomsten	**2019**	**2020**	**2021**	**Per 31.12.2021**
Baten o.b.v. de kosten	32.811	1.152.742	1.910.044	3.095.597
Kosten				
Kosten bij de Partners	- 0	433.483	564.741	998.224
Kosten VBN	8.195	531.713	1.143.703	1.683.611
Personele lasten VBN	24.616	187.546	201.600	413.762
Totaal	32.811	1.152.742	1.910.044	3.095.597

Resultaatimpact per jaar is nihil omdat baten en kosten tegen elkaar wegvallen.

Vindplaats in de jaarrekening:

Baten, realisatie o.b.v. de jaarlijkse lasten:	rubriek 2.7.4 (Baten van subsidies van overheden)
Lasten:	rubriek 2.7.9 (Besteed aan doelstelling Bescherming Natuur)
Vordering:	rubriek 2.5.5 (Vorderingen en overlopende activa)
Vooruitontvangen:	rubriek 2.5.9 (Schulden)

Risico's zijn inherent aan een groot langlopend project met veel partijen en soms ingewikkelde gebiedsprocessen. De stuurgroep, bestaande uit afgevaardigden van alle partners, wordt frequent geïnformeerd over de eventuele risico's. De financiers ontvangen jaarlijks een voortgangsrapportage en er vindt regelmatig overleg plaats met het Waddenfonds. Voor een inhoudelijke toelichting van het project verwijzen wij u naar het uitgebreide Impactverslag en www.vogelbescherming.nl/actueel/?tag=wijenwadvogels

2.4.6 Financiële status Vogelbescherming

De financiële status van Vogelbescherming is gezond maar niet 'te rijk' als we kijken naar o.a. de liquiditeit en solvabiliteit:

Liquiditeit:

De current ratio (vlottende activa/vlottende schulden) is conform vorig jaar met 1,9 ruim boven de minimale grens van 1,5 die Vogelbescherming hanteert. De € 27,7 miljoen aan liquide middelen eind 2021 zijn niet vrij beschikbaar maar zijn voor een groot deel al 'geoormerkt'. Zo betreft € 12,8 miljoen vooruitontvangen gelden van projectfinanciers. Hiervan maakt Holwerd aan Zee met € 11,4 miljoen een groot deel uit. Tevens is € 4,3 miljoen ontvangen voor Bestemmingsfondsen waarvan de besteding van de gelden al geheel is bepaald door de geldgevers. Daarnaast heeft Vogelbescherming een continuïteitsreserve van € 7,5 miljoen die de continuïteit van de organisatie moet waarborgen en dit bedrag dient dus in principe liquide beschikbaar te blijven. Per saldo resteert dan € 3,1 miljoen aan vrij te besteden liquide middelen voor nog niet gebudgetteerde en tegenvallende uitgaven en/of inkomsten.

Solvabiliteit:

De solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal) is eind 2021 met 56% gezond te noemen en daarmee 1% hoger dan eind 2020. Ook voor de solvabiliteit geldt dat nu al vaststaat dat de Bestemmingsfondsen van € 4,3 miljoen uitgegeven zullen worden komende jaren aan de door de geldgever bepaalde doelen. Ook de continuïteitsreserve van € 7,5 miljoen dient onaangetast te blijven. Het vrij besteedbare eigen vermogen gecorrigeerd voor de Bestemmingsfondsen en de continuïteitsreserve zou neerkomen op een solvabiliteit van 25% (eind 2020: 24%). Dit is nog steeds een gezond maar toch wat lager vrij te besteden eigen vermogen dan wellicht op het eerste gezicht gedacht kan worden bij het globaal doornemen van de balans.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021

	2021	2020
2.5.1 Immateriële vaste activa		
Boekwaarde per 1 januari	654.486	665.001
Investeringen	124.081	211.844
Afschrijvingen	-201.863	-222.359
Boekwaarde per 31 december	576.704	654.486
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december	2.359.775	2.235.694
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-1.783.071	-1.581.208
Boekwaarde per 31 december	576.704	654.486
De boekwaarde van de immateriële vaste activa bestaat uit de volgende categorieën:		
Software (CRM-pakket) in gebruik	460.967	511.377
Software (CRM-pakket) in ontwikkeling	115.737	138.612
Websitekosten (in ontwikkeling)	0	4.497
	654.486	665.001
2.5.2 Materiële vaste activa		
a. Pand Boulevard 12		
Boekwaarde per 1 januari	3.788.919	3.900.002
Investeringen	3.027	26.909
Afschrijvingen	-255.305	-137.992
Boekwaarde per 31 december	3.536.641	3.788.919
Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	5.531.511	5.631.870
Cumulatieve afschrijvingen	-1.994.870	-1.842.951
Boekwaarde per 31 december	3.536.641	3.788.919
b. Overige materiële vaste activa		
Boekwaarde per 1 januari	284.772	399.340
Investeringen	118.977	62.533
Afschrijvingen	-154.975	-177.101
Boekwaarde per 31 december	248.774	284.772
Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	2.111.273	1.992.296
Cumulatieve afschrijvingen	-1.862.499	-1.707.524
Boekwaarde per 31 december	248.774	284.772
Totaal materiële vaste activa	3.785.415	4.073.691
Totaal immateriële en materiële activa	4.362.119	4.728.177

De WOZ-waarde van het pand Boulevard 12 te Zeist is per 1 januari 2021 € 2.139.000. De waarde is € 104.000 lager ten opzichte van 1 januari 2020.

In het kader van het project Holwerd aan Zee is in 2020 grond aangekocht voor € 2,7 miljoen. Deze grond is in 2020 afgewaardeerd naar € 0 euro, omdat het doel natuurgrond betreft zonder economische waarde. Verder is er een Natura 2000-gebied in Westzaan in eigendom van Vogelbescherming; deze grond is gewaardeerd op € 0 euro. Een mogelijke verkoop van deze grond, voor € 2 miljoen per eind 2024, wordt onderzocht omdat Vogelbescherming geen terreinbeheerder wil zijn.

2.5.3 Financiële vaste activa

Effecten
Het vermogensbeheer is ondergebracht bij F. van Lanschot Bankiers. Deze externe vermogensbeheerder heeft een adviserende functie. Eind 2021 zijn alle aandelen verkocht vanwege een discussie of en voor hoeveel Vogelbescherming wil beleggen in aandelen. In 2022 zal deze beleggingsvisie verder worden uitgewerkt. Het verloop van de financiële vaste activa in het boekjaar 2021 is als volgt:

Aandelenfondsen	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	708.068	563.542
Aankopen	-	78.373
Verkopen	-883.143	-
Waardeverandering van beleggingen	175.075	66.153
Stand per 31 december	-	708.068
Specificatie aandelenfondsen:		
ASN milieu- en waterfonds	-	227.431
Robeco SAM Quant Sustainable Global Equities	-	192.529
VANG SRI Europe Stock IDX FD I ACC	-	186.054
Kempen SUST Europe SC FD BN DIV	-	102.054
Totaal	-	708.068

Obligaties Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	-	-
Aankopen	200.000	-
Verkopen	-	-
Waardeverandering van beleggingen	-	-
Stand per 31 december	200.000	-

Lening u/g (in het kader van de doelstelling)	**Leningen u/g**	**Leningen u/g**
Stand per 1 januari	926.983	986.153
Mutaties	-73.064	-59.170
Stand per 31 december	853.919	926.983
Totaal financiële vaste activa	1.053.919	926.983

Specificatie van de leningen u/g per 31-12-2021

Lening aan	**Kaasmakerij 'De Terschellinger' I**	**Kaasmakerij 'De Terschellinger' II**	**Schapenboerderij 'De Zeekraal'**	**Boerderij Spanjer**	**Stichting 'Ooievaarsdorp Liesvelt'**	**Totaal**
Jaar verstrekking lening	2014	2019	2016	2019	2019	
Looptijd t/m	2029	2035	2029	2030	2022	
Aflossingsvorm	lineair	lineair	lineair	lineair	lineair	
Zekerheden	geen	geen	geen	geen	geen	
Achtergestelde lening	nee	nee	nee	ja	nee	
Rentepercentage	0%	0%	0%	0%	2%	
Hoofdsom	484.000	600.000	120.000	19.029	100.000	1.323.029
Aflossing en afwaardering t/m 2021	-232.877	-40.000	-55.169	-	-100.000	-428.046
Aflossing 2022	-32.280	-40.000	-8.040	-3.500	-	-83.820
Opwaardering naar nominale waarde	33.817	-	8.939	-	-	42.756
Pro resto hoofdsom	252.660	520.000	65.730	15.529	-	853.919

Als onderdeel van het project Polderpracht zijn er in de periode voor dit verslagjaar renteloze leningen verstrekt aan een biologische kaasmakerij en aan twee biologische boerderijen op Terschelling. Verder was er uit andere middelen een lening verstrekt aan een natuurbeschermingsorganisatie in Liesvelt. De activiteiten van de kaasmakerij leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van vogelvriendelijk weidebeheer op Terschelling. De verwachte aflossingen in het komende boekjaar zijn onder de kortlopende vorderingen verantwoord.

2.5.4 Voorraden

De post heeft betrekking op artikelen die in de winkel worden verkocht.

	2021	**2020**
Optiek	372.354	357.903
Overige voorraden	46.595	52.977
Totaal voorraden	418.949	410.880

Gezien de ouderdom en de staat waarin de voorraad van de winkel verkeert, is het niet noodzakelijk om een voorziening voor incourantheid te treffen.

2.5.5 Vorderingen en overlopende activa

	2021	2020
Te ontvangen uit nalatenschappen (*1)	2.823.525	4.303.927
Te ontvangen subsidies en donaties (*2)	1.304.232	947.050
Te ontvangen van debiteuren	437.083	234.703
Te ontvangen rente spaarrekeningen 4e kwartaal	32.448	-29.476
Nog te factureren bedragen	-1.286	-1.286
Lening u/g Kaasmakerij de Terschellinger v.o.f. < 1 jaar	32.280	32.280
Lening u/g Schapenboerderij de Zeekraal < 1 jaar	8.040	8.040
Lening u/g Kaasmakerij Terschelling II <1 jaar	40.000	40.000
Lening u/g Potstal Spanjer <1 jaar	3.500	3.500
Overige vorderingen	45.730	196.063
Totaal kortlopende vorderingen	4.725.552	5.734.801

(*1) De vorderingen uit nalatenschappen zijn als volgt opgebouwd:

	Aantallen 2021	2021	2020
Stand per 1 januari	56	4.303.927	1.666.692
Nieuw in boekjaar	55	3.171.275	5.182.250
Afgewikkeld in boekjaar	59	-4.651.677	-2.545.015
Stand per 31 december	52	2.823.525	4.303.927

Vogelbescherming is per 31 december 2021 erfgenaam van vijf nalatenschappen belast met vruchtgebruik. De waarde van de nalatenschappen belast met vruchtgebruik is gelijk aan 2020 en bedraagt € 132.000. Er is hier sprake van bloot eigendom. Bij vruchtgebruik wordt niet gewaardeerd als de vruchtgebruiker mag interen, vervreemden of beleggen.

(*2) Specificatie te ontvangen subsidies en donaties

	2021	2020
Subsidiënt of donateur / project:		
Waddenfonds / Wadvogels van Allure	259.400	194.216
Europese Unie / LIFE -IP C3-3 Zuidwestelijke Delta	206.654	60.192
Provincie Zeeland / LIFE -IP C3-3 Zuidwestelijke Delta	37.482	20.336
Europese Unie / LIFE-IP C3-5 Flyway	71.009	-
Europese Unie / Natuurwinstplannen	11.526	-
Ministerie van LNV / Natuurwinstplannen	7.684	-
Europese Unie / Interreg Partridge	25.155	12.029
Prins Bernhard Cultuurfonds / Greener future for young farmers	-	10.000
Waddenfonds / Pilot Natuurrijke Slaperdijken Groningen	265.982	156.654
Provincie Groningen / Pilot Natuurrijke Slaperdijken Groningen	27.068	15.877
Google Grant / Pilot Natuurrijke Slaperdijken Groningen	9.987	5.513
Bettie Wiegman Fonds / Pilot Natuurrijke Slaperdijken Groningen	8.742	4.826
Waddenfonds / Wij & Wadvogels	-	21.655
De noordelijke Provincies / Wij & Wadvogels	-	8.203
Prins Bernhard Cultuurfonds / De grote Karekiet	-	15.000
Prins Bernhard Cultuurfonds / Het Paapje bedreigde broedvogels	28.000	28.000
Prins Bernhard Cultuurfonds / Grrrutto-grutto educatie	25.000	25.000
Stichting Trekpaard / De Zwarte Stern	-	5.000
Otterfonds / Insectenonderzoek Partridge extension	21.000	21.000
Fonds 1999 / Nog meer vogels in de klas	-	10.500
Provincie Noord-Brabant / Vogels en Vleermuizen in de B5	-	92.520
Europese Unie / LIFE IP All4Biodiversity	5.404	5.404
Zeeuwse Landschap / Satellietzender Zomertortel	2.730	1.500
Provincie Drenthe / Het Paapje bedreigde broedvogels	5.017	1.161
Provincie Groningen / Het Paapje bedreigde broedvogels	10.034	2.321
Sovon / Het Paapje bedreigde broedvogels	4.013	928
RVO / Verstandig vissen	1.808	3.004
RVO / Onderzoek Spisula	1.169	-
Bettie Wiegman Fonds / Het jaar van de wilde Eend	6.105	4.359
Anoniem fonds A / Kennis zaaien voor de Patrijs	80.213	144.038
Anonieme stichting C / De grote Karekiet	-	14.887

Anoniem fonds D / De toekomst voor de Tapuit	6.000	6.000
Natuurmonumenten / De toekomst voor de Tapuit	2.500	-
Provincie Drenthe / De toekomst voor de Tapuit	6.198	-
Anoniem fonds A / Voorbeeldboerderijen Biodiversiteit	160.000	-
Anonieme stichting E / De Zwarte Stern	8.352	8.352
Anoniem fonds F / Inrichting Onnerpolder	-	42.333
Anonieme stichting I / Grrrutto-grutto educatie	-	4.925
Diverse vorderingen op projectfinanciering	-	1.317
	1.304.232	947.050

2.5.6 Liquide middelen

	2021	2020
Rekening-courant diverse banken	438.392	191.483
Kasgelden	3.781	1.980
Triodos Bank rekening-courant	136.303	79.437
ING spaarrekening	1.002.387	1.006.474
Van Lanschot spaarrekening	4.301.780	3.315.036
ABN AMRO spaarrekeningen	21.783.481	22.205.666
ABN AMRO rekening-courant Living on the Edge	5.239	1.403
	27.671.363	26.801.478

Hieronder zijn opgenomen de direct opeisbare gelden bij bankinstellingen. Er zijn geen bankgaranties afgegeven of ontvangen. Er zijn geen rekening-courantfaciliteiten bij de banken.

2.5.7 Reserves en fondsen

De continuïteitsreserve is bedoeld voor het opvangen van risico's die het voortbestaan van Vogelbescherming in gevaar kunnen brengen. Deze mag op basis van de Richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland (GDN) maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen.
De continuïteitsreserve dient gebaseerd te zijn op een analyse van specifieke risico's.
De Raad van Toezicht van Vogelbescherming hanteert als norm een continuïteitsreserve van minimaal 0,7.
De continuïteitsreserve bedraagt ultimo 2021 € 7.500.000 (eind 2020: € 6.721.871) en is gestegen door de groei van de organisatie. Dit is afgerond 0,75 maal de jaarlast van de werkorganisatie die wordt bepaald aan de hand van de Richtlijn Financieel Beheer van GDN. Hiermee kunnen de vaste uitvoeringskosten gedurende 9 maanden gedekt worden. Naast de continuïteitsreserve is er per 2021 nog maar 1 Bestemmingsreserve SMP 2020-2025 om de administratie te vereenvoudigen.

Bestemmingsreserves door het bestuur bepaald

De mutaties in de bestemmingsreserves kunnen als volgt worden toegelicht:

	2021	2020
Continuïteitsreserve:		
Stand per 1 januari	6.721.871	6.721.871
Mutatie boekjaar	778.129	-
Stand per 31 december	7.500.000	6.721.871
Bestemmingsreserve financiering activa doelstelling		
Stand per 1 januari	410.979	371.371
Mutatie boekjaar	-410.979	39.608
Stand per 31 december	0	410.979
Bestemmingsreserve financiering activa bedrijfsvoering		
Stand per 1 januari	4.728.173	4.964.340
Mutatie boekjaar	-4.728.173	-236.167
Stand per 31 december	0	4.728.173
Bestemmingsreserve versterking Campagne		
Stand per 1 januari	14.589	122.400
Mutatie boekjaar	-14.589	-107.811
Stand per 31 december	0	14.589

Bestemmingsreserve versterking uitvoering SMP		
Stand per 1 januari	107.306	407.906
Mutatie boekjaar	-107.306	-300.600
Stand per 31 december	0	107.306
Bestemmingsreserve versterking bijzondere beschermingsprojecten uit 'Giften voor Vogels'		
Stand per 1 januari	190.000	-
Mutatie boekjaar	-190.000	190.000
Stand per 31 december	-	190.000
Bestemmingsreserve versterking bedrijfsvoering		
Stand per 1 januari	150.000	-
Mutatie boekjaar	-150.000	150.000
Stand per 31 december	0	150.000
Bestemmingsreserve voorbereiding SMP 2020-2025		
Stand per 1 januari	3.723.982	1.057.196
Toevoeging vanuit overige bestemmingsreserves	5.601.047	-
Mutatie boekjaar	43.245	2.666.786
Stand per 31 december	9.368.274	3.723.982

Bestemmingsreserve financiering activa doelstelling

De bestemmingsreserve activa doelstelling wordt direct gebruikt voor de realisatie van de doelstelling. De grootte is gelijk aan de boekwaarde. De bestemmingsreserve activa doelstelling heeft betrekking op de voorraden.

Bestemmingsreserve financiering activa bedrijfsvoering

De bestemmingsreserve financiering activa bedrijfsvoering wordt gevormd voor bedragen die aangewend zijn om immateriële en materiële vaste activa in het kader van de bedrijfsvoering te financieren. Het bedrag van de bestemmingsreserve is gelijk aan de boekwaarde van de materiële en immateriële activa.

Bestemmingsreserves

Middels de bestemmingsreserves kunnen de meerjarenplannen op een hoger niveau worden uitgevoerd. Naast intensivering van de beschermingsdoelen zijn middelen vrijgemaakt voor de innovaties op het gebied van marketing, communicatie en bedrijfsvoering.

Bestemmingsfondsen

Onder bestemmingsfondsen zijn middelen opgenomen waarvan de doelstelling door derden is bepaald. Het beleid van Vogelbescherming Nederland is erop gericht om de bestemmingsfondsen binnen 3 jaar te besteden. Door de coronacrisis zijn de bestedingen van de bestemmingsfondsen lager geweest dan gepland. De samenstelling van het saldo van de bestemmingsfondsen ultimo boekjaar is als volgt:

	2021	2020
Stand per 1 januari	5.704.684	5.375.972
Bij: giften en donaties	1.106.362	1.779.665
Af: bestedingen	2.412.064	1.450.953
Stand per 31 december	4.398.982	5.704.684

Specificatie van de bestemmingsfondsen

	Saldo 01-01-2021	Toevoeging	Uitgaven	Saldo 31-12-2021
Flyways - Veiligheid voor beide Grutto's	3.657	-	3.657	-
Fonds Schouwen-Duiveland	85.496	-	60.713	24.783
NPL Waddeneilanden (voorm. PolderPracht)	1.020.149	-	36.725	983.424
Stern Groep N.V. Fonds	68.879	-	-	68.879
Kustvogels / Tapuit	25.937	5.000	17.193	13.744
Moerasvogels	2.184	36.200	-	38.384
Akkervogelparadijs Schouwen-Duiveland	59.067	-	26.206	32.861
PARTRIDGE Zeeland	34.711	-	34.711	-
Living on the Edge II	13.115	1.338	14.453	-
Flyway (fonds van periodieke schenkingen)	158.299	70.331	228.630	-
Weidevogels, speciale acties	24.794	305.584	81.799	248.579
Grote karekiet 2017	190.119	22.402	48.268	164.253
Illegale jacht 2017	87.394	10.660	38.554	59.500
Doeldonaties Grondspoor	8.200		8.200	-
Doeldonateur Juridische Zaken	3.338		3.338	-
Doelnalatenschap weidevogels	26.000	-	26.000	-
Weidevogels 2017	134.705	-	55.552	79.153
BirdsBeesBusiness (NPL/ICCO)	521.163	-	381.485	139.678
Rode Lijst	86.931	880	42.174	45.637
Vogelvide afdracht Monier	6.171	-	6.171	-
Elke meter telt, actie 2018	5.100	44.174	44.273	5.001
Strandplevier	104.073	4.711	14.573	94.211
Educatie en Huismus op School	46.140	5.540	15.367	36.313
Broedgebieden Rottemeren	28.200	-	28.200	-
Kustvogels West-Afrika	83.772	-	26.400	57.372
PARTRIDGE Extension	141.747	15.025	44.252	112.520
Stadsvogels	15.877	30.300	6.183	39.994
Zomertortel 2019	147.725	10.778	10.200	148.303
Wij & Wadvogels HVP 2019	66.427	1.962	21.670	46.719
Zangvogels Indonesië 2019	83.548	404	35.000	48.952
Leefgebied Weidevogels (nalatenschap 2019)	299.968	-	85	299.883
Zwarte Stern 2019	5.778	-	5.778	-
Akkervogels 2019	30.000	17.290	7.071	40.219
Lobby Beleid & Strategie	10.000	5.838	13.338	2.500
Beleef de Lente	-	12.018	-	12.018
Landelijk gebied weidevogels (extra donatie van de NPL)	970.905	-	221.657	749.248
Meer IJsselmeer (donatie van de NPL)	1.092.610	40.000	584.817	547.793
Portugal	-	172.883	154.119	18.764
Programma Landelijk Gebied	-	146.564	26.381	120.183
Programma Internationaal	-	146.480	26.366	120.114
Overige	12.505	-	12.505	-
Totaal	5.704.684	1.106.362	2.412.064	4.398.982

2.5.8 Voorzieningen

Voorziening jubileumuitkering

Werknemers van Vogelbescherming Nederland hebben gedurende hun dienstverband recht op een aantal jubileumuitkeringen. Bij het vaststellen van de voorziening wordt rekening gehouden met de volgende elementen:
- de personeelsleden waarop de regeling van toepassing is;
- de geschatte kans dat personeel in aanmerking komt voor de uitkering;
- de leeftijden, de salarissen en de levenskansen van de in de berekening betrokken personeelsleden;
- de hoogte van de uitkeringen;
- een rentevoet van 0% voor de berekening van de contante waarde (2020: 2%).

	2021	2020
Stand per 1 januari	37.122	31.315
Bij: dotatie	8.285	5.807
	45.407	37.122
Af: onttrekking	-5.374	-
Stand per 31 december	40.033	37.122

Voorziening garantstellingen

Het betreft hier een garantstelling die Vogelbescherming verstrekt heeft aan het Nationaal Groenfonds als zekerheid voor een lening aan de samenwerking Boeren van Amstel. In 2021 heeft de garantie geleid tot uitbetaling.

	2021	2020
Stand per 1 januari	100.000	-
Bij: dotatie	-	100.000
Af: onttrekking	-100.000	-
Stand per 31 december		100.000

2.5.9 Schulden

	2021	2020
Te betalen aan crediteuren	741.183	733.274
Te betalen loonbelasting en sociale lasten	177.397	4.794
Te betalen omzetbelasting	187.009	190.333
Te betalen pensioenpremie	63.000	62.600
Vooruitontvangen subsidies en donaties*	493.792	532.780
Vooruitontvangen bijdrage WNF (NPL) inzake Haringvliet	322.355	317.866
Vooruitontvangen subsidie min. LNV inzake Wij & Wadvogels	613.690	1.781.922
Reservering vakantiedagen medewerkers	179.997	275.188
Te ontvangen facturen van projectuitvoerders	536.142	216.754
Vooruitontvangen contributies van leden	1.297.783	1.004.106
Te ontvangen facturen van accountant	-	30.130
Vooruitontvangen bijdrage NPL inzake Holwerd aan Zee	11.369.085	11.467.082
Overige kortlopende schulden	943.182	804.853
Totaal kortlopende schulden	16.924.615	17.421.682

*Specificaties vooruitontvangen subsidies en donaties:

	2021	2020
Waddenfonds: Rust voor vogels - ruimte voor mensen	227.817	227.817
Min. van LNV / LIFE-IP C3.3 Zuidwestelijke Delta	16.662	-27.162
RVO / LIFE-IP C3.3 Zuidwestelijke Delta	73.443	-
Diverse subsidies en donaties	175.870	332.125
	493.792	532.780

2.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

2.6.1 Periodieke giften

Op basis van overeenkomsten voor periodieke giften met particulieren heeft Vogelbescherming ultimo 2021 voorwaardelijke rechten verworven van € 1.226.807. De verworven voorwaardelijke rechten hebben betrekking op de periode 2022 tot en met 2026. Ultimo 2020 waren deze voorwaardelijke rechten € 718.634 voor de periode 2021 tot en met 2025.

2.6.2 Niet in de balans opgenomen nalatenschap

Er bestaat per balansdatum een vordering uit voorgaande jaren op een nalatenschap die niet in de balans is opgenomen, omdat de omvang niet betrouwbaar kan worden ingeschat. Bij de notaris is daarvan momenteel circa € 600.000 bekend. Vogelbescherming deelt hierin mee voor een derde deel.

2.6.3 Reguliere bijdrage Nationale Postcode Loterij (NPL)

Vogelbescherming heeft een contractueel voorwaardelijk recht verworven voor een jaarlijkse donatie van € 1.800.000. De bijdrage van de NPL wordt na afloop van het verslagjaar uitbetaald. De huidige toezegging loopt tot en met het jaar 2025.

2.6.4 Niet uit de balans blijkende verplichtingen uit meerjarige contracten

In het verslagjaar zijn contracten met partijen gesloten die een meerjarige looptijd hebben. De kosten die uit hoofde van deze contracten te verwachten zijn, worden in de jaarplanningen van de komende jaren opgenomen en begroot in het betreffende boekjaar.

Contractuele verplichtingen in het boekjaar:	
2022	328.444
2023	12.365
2024	5.000
Totaal	345.809

2.6.5 Niet uit de balans blijkend recht Ackerdijkse Plassen

Vogelbescherming heeft in 2007 grond verkocht aan Natuurmonumenten met een 'voorkeursrecht van koop'. Dit houdt in dat Natuurmonumenten bij verkoop de grond eerst voor 1 euro dient aan te bieden aan Vogelbescherming. Deze grond in de omgeving van de Rotterdamse luchthaven, bekend als de Ackerdijkse Plassen, kan grote economische waarde krijgen indien de grond onverhoopt benodigd blijkt te zijn voor bijvoorbeeld uitbreiding van de luchthaven of woningbouw.

2.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

2.7.1 Baten van particulieren

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Nalatenschappen	4.329.549	5.347.339
Contributies	5.860.715	5.188.188
Donaties en giften	1.146.097	967.051
Eigen loterijen en prijsvragen	-	-
Overige baten van particulieren	-	-
Totaal baten van particulieren	11.336.361	11.502.578

In 2021 is € 5.860.715 aan contributie van leden ontvangen. Het aantal leden per 31 december 2021 bedraagt 161.236 (ultimo 2020: 149.868). De nalatenschappen in 2020 waren uitzonderlijk hoog door met name één grote nalatenschap.

2.7.2 Baten van bedrijven

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten van Bedrijven zoals CJ Wildbird Foods, Kite Optics en Vesteda	672.082	632.321
Totaal baten van bedrijven	672.082	632.321

2.7.3 Baten van loterijorganisaties

Werkelijk	Werkelijk 2021	2020
Nationale Postcode Loterij		
- reguliere bijdrage	1.800.000	1.800.000
- project Holwerd aan Zee	137.830	3.488.137
- project Rijke Weide Vogelfonds	-	1.000.000
Vriendenloterij	3.147	3.696
Totaal baten van loterijorganisaties	1.940.977	6.291.833

Deze post bestaat met name uit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij (NPL).
Voor de periode 2021 tot en met 2025 is een overeenkomst afgesloten waarin bepaald is dat Vogelbescherming als beneficiënt zal delen in de opbrengst van de loterij. De reguliere bijdrage van de NPL wordt als bate verantwoord in het jaar waarin deze bijdrage wordt ontvangen.
In maart 2019 kende de NPL de droomfondsaanvraag toe aan Vogelbescherming en de Waddenvereniging voor een bedrag van € 15.000.000 i.v.m. het project Holwerd aan Zee. Vogelbescherming is penvoerder. Dit project heeft een looptijd van vier jaar. De ontvangst is geboekt onder de vooruitontvangen bedragen. De in het boekjaar gemaakte kosten worden hier als baten verantwoord.

2.7.4 Baten van subsidies van overheden

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Instantie		
Waddenfonds (overheidsfonds)	1.189.361	836.714
Ministerie van LNV	341.942	205.815
Europese Unie	149.854	229.031
Provincies en gemeenten	752.689	641.886
Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RvO)	24.568	5.218
Totaal baten van subsidies van overheden	2.458.414	1.918.664

Waddenfonds. Hoofdfinancier van:
Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen. Looptijd t/m 31-12-2022
Wadvogels van Allure. Looptijd t/m 31-07-2021
Pilot Natuurrijke Slaperdijken. Looptijd t/m 28-02-2023
Project Wij & Wadvogels. Looptijd t/m 31-12-2023

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Medefinancier van:
Project Wij & Wadvogels. Looptijd t/m 31-12-2023
Project Life IP Zuidwestelijke Delta. Looptijd t/m 30-09-2022

Europese Unie. Hoofdfinancier van:
Project Partridge. In 2019 is de verlenging toegekend, waardoor de looptijd is gewijzigd: t/m 30-06-2023
Project Life IP Zuidwestelijke Delta. Looptijd t/m 30-09-2022
Project Spisula. Looptijd t/m 05-04-2022
Project Verstandig Vissen. Looptijd t/m 31-10-2023
Project Life All4Biodiversity. Looptijd t/m 08-03-2026

Europese Unie. Medefinancier van:
Project Partridge. Looptijd t/m 30-06-2023

Provincie Noord-Brabant. Hoofdfinancier van:
Project Vogels en Vleermuizen in de B5. Looptijd t/m 31-12-2022
Project Heel Brabant bouwt natuurinclusief. Looptijd t/m 31-12-2021

Provincie Noord-Holland. Medefinancier van:
Project Wadvogels van Allure. Looptijd t/m 31-07-2021
Project Wij & Wadvogels. Looptijd t/m 31-12-2023

Provincie Zuid-Holland. Medefinancier van:
Deelproject Landschapstafel binnen Recreatie Haringvliet. Looptijd t/m 31-12-2022

Provincie Zeeland. Hoofdfinancier van:
Project Voedsel voor de Zomertortel.
Toegekend in 2021. Looptijd t/m 31-12-2023

Provincie Zeeland. Medefinancier van:
Project LIFE IP Zuidwestelijke Delta. Looptijd t/m 30-09-2022

Provincie Fryslân. Medefinancier van:
Project Wadvogels van Allure. Looptijd t/m 31-07-2021
Project Wij & Wadvogels. Looptijd t/m 31-12-2023

Provincie Groningen. Hoofdfinancier van:
Wegbereiding Groningse Patrijs. Toegekend in 2021. Looptijd t/m 30-04-2022

Provincie Groningen. Medefinancier van:
Pilot Natuurrijke Slaperdijken. Looptijd t/m 28-02-2023
Project Wij & Wadvogels. Looptijd t/m 31-12-2023

Gemeente Goeree-Overflakkee. Medefinancier van:
Haringvliet uit de Hoogte. Looptijd t/m 31-12-2022

RVO. Hoofdfinancier van:
Leertraject duurzaam bouwen. Eenmalige opdracht

2.7.5 Baten van verbonden organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Bettie Wiegman Fonds	11.089	9.185
Totaal baten van verbonden organisaties zonder winststreven	11.089	9.185

2.7.6 Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Anoniem Fonds A		
- project Voorbeeldboerderijen Biodiversiteit	160.000	-
Anonieme stichting B		
- project Op de bres voor de Wulp	17.290	-
Anoniem fonds D		
- project Het jaar van de wilde eend	5.000	-
- project Educatieprojecten stadsvogels	4.540	-
Anoniem fonds J		
- project Reddingsplan de Grote Karekiet	17.000	-
Anonieme stichting I		
- project Grrrutto-grutto	-	4.925
De Natuur en Milieufederaties		
- project Gebiedsgerichte vrijwilligersteams	10.000	-
- project Energietransitie MGA Populatieversterk.maatregelen	6.100	-
Diverse organisaties voor		
- communicatieinzet Haringvliet	-	15.000
Diverse projectpartners voor		
- project Wij & Wadvogels	-	8.698
Diverse opbrengsten	8.376	-
Drentse Landschap		
- project Toekomst voor de Tapuit	2.500	-
Fonds 1999		
- project Nog meer vogels in de klas	-	10.500
GoogleGrant		
- project Natuurrijke Slaperdijken Groningen	4.474	5.513
Greenpeace fonds		
- project Interviews lijsttrekkers	-	2.500
Het Otterfonds		
- project Partridge Extension	-	21.000
It Fryske Gea		
- project Toekomst voor de Tapuit	3.000	-
Natuurmonumenten		
- project Toekomst voor de Tapuit	2.500	-
- project Gebiedsgerichte vrijwilligersteams	20.000	-
Prins Bernhard Cultuurfonds		
- project Het Paapje bedreigde broedvogels	-	28.000
- project Grrrutto-grutto	-	25.000
- project De vogelvriendelijke tuin	20.000	-
SoortenNL		
- project Gebiedsgerichte vrijwilligersteams	1.000	-
Sovon		
- project Het Paapje	3.085	-
Stichting LandschappenNL		
- project Gebiedsgerichte vrijwilligersteams	5.000	-
Stichting Sportvisserij Nederland		
- project Meer IJsselmeer	10.000	-
Stichting TeuntjeAnna		
- vrij te besteden	1.000	1.000
Stichting Zeeuwse Landschap		
- project Voedsel voor de Zomertortel	1.230	-
- project Het groene strand	15.036	-
Wereld Natuur Fonds		
- project Haringvliet	18.362	2.439
- project East Atlantic Flyway Initiative	10.000	-
Totaal baten van andere organisaties zonder winststreven	345.493	124.575

2.7.7 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

	2021	2020
Netto-omzet winkel	1.258.051	848.575
Kostprijs winkel	-945.158	-618.928
Opbrengst verkoop artikelen bestemd voor doelstelling	312.893	229.647
Opbrengst verhuur huisvesting	49.963	46.648
Diverse opbrengsten (o.a. detachering, advertenties)	297.861	229.383
Totaal baten als tegenprestatie	660.717	505.678

2.7.8 Overige baten

	2021	2020
Restitutie BTW	36.604	20.000
Diverse baten	-	5.317
Totaal overige baten	36.604	25.317

2.7.9 Bestedingen aan doelstellingen

	2021	2020
Bescherming Algemeen	1.647.740	995.686
Bescherming Natuur	3.967.975	5.984.173
Bescherming Landelijk gebied	1.828.187	1.870.129
Bescherming Stad	1.546.941	1.334.859
Bescherming Internationaal	1.703.997	1.472.089
Activeren van de samenleving	3.469.691	3.336.700
Totaal	14.164.531	14.993.636

De lagere uitgaven voor beschermingsprojecten Natuur worden veroorzaakt door het nog niet uit kunnen voeren van grote deelprojecten Wij & Wadvogels vanwege vergunningen en corona. Betreffende werkzaamheden zijn uitgesteld naar 2022.

2.7.10 Wervingskosten

Onder wervingskosten zijn alle kosten verantwoord die betrekking hebben op het verwerven van baten fondsenwerving.

Specificatie kosten fondsenwerving:	2021	2020
Eigen fondsenwerving	1.716.737	1.557.742
Subsidies	278.392	251.955
Totaal wervingskosten	1.995.129	1.809.697

	2021	2020
Geworven baten	16.764.416	20.479.156
Wervingskosten in percentage van geworven baten	11,9%	8,8%

In 2021 werd 11,9% van de geworven baten uitgegeven aan wervingskosten. Het hogere percentage tegenover 2020 wordt veroorzaakt door € 3.755.000 lagere baten, terwijl de kosten fondsenwerving € 185.000 hoger waren dan in 2020.
De wervingskosten bestaan in 2021 voor 86% uit kosten voor eigen fondsenwerving.
Dit komt neer op 10,2% van de geworven baten (2020: 7,6%). Dit percentage ligt ruimschoots onder de CBF-norm van 25%.

2.7.11 Kosten beheer en administratie

	2021	2020
Kosten beheer en administratie	1.869.722	1.545.030
Som der lasten	18.029.382	18.348.363
% beheer en administratie	10,4%	8,4%

De kosten voor beheer en administratie worden berekend volgens de aanbevelingen van Goede Doelen Nederland.
De kostenverdeelstaat is opgenomen in bijlage 3 en een toelichting op de gebruikte parameters in bijlage 1.
De norm voor de kosten beheer en administratie is door de directeur-bestuurder van Vogelbescherming vastgesteld op maximaal 10% van de som der lasten.

Personeelskosten

Specificatie van de personeelskosten:	2021	2020
Salarissen	4.941.309	4.653.478
Sociale lasten	779.993	731.930
Pensioenpremie	611.417	515.339
Overige personeelskosten (o.a. trainingen, reiskosten, thuiswerkvergoeding)	455.921	323.852
Totaal personeelskosten	6.788.640	6.224.599

In 2021 is er een salarisverhoging van 2,1% toegepast. De personeelskosten in totaal zijn in 2021 met € 538.238 gestegen. In 2020 was de stijging € 207.916

2.7.12 Saldo financiële baten en lasten

	2021	2020
Rente lasten/baten	-90.393	1.639
Dividend	4.107	5.164
Gerealiseerde koersresultaten	175.075	-
Ongerealiseerde koersresultaten	-	66.153
Rentebaten en baten uit beleggingen	88.789	72.956
Externe kosten beleggingen	5.473	4.217
Saldo financiële baten en lasten	83.316	68.739

De beleggingsportefeuille was ondergebracht bij F. Van Lanschot Bankiers. De bank adviseert de directeur-bestuurder bij beleggingsbeslissingen, op basis van een beleggingsplan. Het ongerealiseerde koersresultaat wordt opgenomen in de staat van baten en lasten. Eind 2021 zijn alle aandelen verkocht en zijn de koersresultaten gerealiseerd.

Baten in natura:

In het boekjaar 2021 heeft Vogelbescherming geen directe baten in natura van materiële omvang ontvangen.
Branchebreed gebruikelijke kortingen, onder andere bij licenties, publicaties en drukwerk worden niet als baten in natura beschouwd, mede gezien de beperkte omvang. In het kader van de actie Kijkers voor Kijkers ontvangt Vogelbescherming gebruikte verrekijkers van particulieren om deze door te geven aan vrijwillige vogelwachters in partnerlanden, met name in Afrika.
De verrekijkers hebben een beperkte economische waarde en zouden bij doorverkoop nauwelijks tot baten leiden. De kijkers kunnen vaak pas in gebruik genomen worden nadat deskundige vrijwilligers van Vogelbescherming deze gerepareerd hebben. De ideële waarde daarentegen is uiteraard heel groot.

Gebeurtenissen na balansdatum:

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier te melden zijn.

3. Overige informatie

Werknemers

Gedurende het boekjaar zijn op basis van fte's gemiddeld 76,6 (2020: 72,5) werknemers in dienst van de Vereniging.

Gemiddeld per afdeling:	2021	2020
Afdeling Communicatie	29,2	28,9
Afdeling Bescherming	28,5	28,3
Afdeling Bedrijfsvoering	17,6	14,3
Directie	1,3	1,0
	76,6	72,5

Bezoldiging directeur-bestuurder

Naam	A.J.M. Wouters
Functie	directeur-bestuurder
Dienstverband:	
- contract voor	onbepaalde tijd
- uren per week	40
- parttime percentage	100
- periode	01-01-2021 t/m 31-10-2021

Bezoldiging:

	2021	2020
Jaarinkomen		
Brutosalaris	90.140	105.933
Vakantiegeld	7.211	8.475
Eindejaarsuitkering	7.481	8.792
Jubileumgratificatie	-	-
Jubileumuitkering	-	-
Totaal brutojaarinkomen	104.832	123.200
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	-	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	15.386	17.771
Overige beloningen of uitkeringen	-	-
Uitkering beëindiging dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging	120.218	140.971

Naam	F. van Hest
Functie	directeur-bestuurder
Dienstverband:	
- contract voor	onbepaalde tijd
- uren per week	40
- parttime percentage	100
- periode	01-11-2021 t/m 31-12-2021

Bezoldiging:

	2021	2020
Jaarinkomen		
Brutosalaris	17.032	-
Vakantiegeld	1.688	-
Eindejaarsuitkering	1.752	-
Jubileumgratificatie	-	-
Jubileumuitkering	-	-
Totaal brutojaarinkomen	20.472	0
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	4.072	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	1.405	-
Overige beloningen of uitkeringen	-	-
Uitkering beëindiging dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging	25.949	0

Per 1 november 2021 is de heer F. van Hest directeur-bestuurder van Vogelbescherming. Hij vervangt vanaf deze datum de heer A.J.M. Wouters. Het brutojaarinkomen ad € 125.304 van de directeur-bestuurder blijft onder de voor 2021 geldende maximumnorm van € 141.765 (categorie I o.b.v. BSD score van 485 punten) van de regeling Beloning directeuren van goededoelenorganisaties van Goede Doelen Nederland. De totaalbezoldiging ad € 146.167 blijft onder het voor 2021 geldende maximum van € 201.000.

Bezoldiging gewezen directeur-bestuurder

Naam	A.J.M. Wouters
Functie	directeur-bestuurder
Dienstverband:	
-contract voor	onbepaalde tijd
- uren per week	40
- parttime percentage	100
- periode	01-11-2021 t/m 31-12-2021

Bezoldiging:

	2021	2020
Jaarinkomen		
Brutosalaris	17.636	-
Vakantiegeld	1.411	-
Eindejaarsuitkering	1.464	-
Jubileumgratificatie	0	-
Jubileumuitkering	0	-
Totaal brutojaarinkomen	20.511	0
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	-	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.036	-
Overige beloningen of uitkeringen	-	-
Uitkering beëindiging dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging	23.547	0

4. Overige gegevens

4.1 Controleverklaring accountant

T: +31 (0)30 284 98 00
E: utrecht@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4053, 3502 HB Utrecht
Van Deventerlaan 101, 3528 AG Utrecht
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de ledenraad en de raad van toezicht van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels (“Vogelbescherming Nederland”)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van Vogelbescherming Nederland te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vogelbescherming op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen (RJ 650).

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2021;
2. de winst-en-verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Vogelbescherming Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam “BDO” optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 3 juni 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

drs. J.S. Terlingen RA

Bijlage 1. Model voor kostentoerekening

	Toerekening aan:		
	Beheer en Administratie	**Realisatie Doelstelling**	**Fondsenwerving**
Kostensoort:			
ICT	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Afschrijving en financiële lasten	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Materiële verzekeringen	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.	Bedrag per mw.
Bestuur	35%	49%	16%
Afdeling communicatie	0%	85%	15%
Strategische communicatie en campagnes	0%	95%	5%
Marketing	5%	45%	50%
Retail	0%	45%	55%
Eigen media	0%	100%	0%
Ontwikkeling vereniging	0%	100%	0%
Servicecentrum	20%	70%	10%
Afdeling bescherming	0%	100%	0%
Beleid & Strategie	0%	100%	0%
Stad	0%	100%	0%
Landelijk gebied	0%	100%	0%
Natuur	0%	100%	0%
Internationaal	0%	100%	0%
Bedrijfsvoering	50%	25%	25%

Bijlage 2. Begroting 2022

INKOMSTEN	
Baten van particulieren:	
Contributies	6.122.500
Donaties	962.500
Nalatenschappen	3.000.000
Overige baten van particulieren	0
Totaal baten van particulieren	10.085.000
Baten van bedrijven	587.000
Baten van loterijorganisaties	1.950.000
Baten van subsidies van overheden	6.814.000
Baten van andere organisaties zonder winstoogmerk	155.000
Baten als tegenprestatie levering producten en diensten	705.000
Financiële baten en lasten	-30.000
Overige baten	30.000
TOTAAL INKOMSTEN	**20.296.000**
UITGAVEN	
Out of pocket kosten:	
Afdeling Bescherming	10.044.510
Afdeling Communicatie	4.142.000
Afdeling Bedrijfsvoering en Directie	3.009.393
Totaal out of pocket kosten	17.195.903
Personeelskosten	7.371.530
TOTAAL UITGAVEN	**24.567.433**
EINDRESULTAAT	**-4.271.433**
Resultaatverdeling:	
Onttrekking aan bestemmingsfondsen	-1.161.805
Onttrekking aan bestemmingsreserves	-3.109.628
Onttrekking aan fonds activa bedrijfsvoering	0
Begroting onvoorzien (overbegroting)	0
Mutatie continuïteitsreserve	0
	-4.271.433

Bijlage 3. Kostenverdeelstaat 2021

	Bescherming	Activeren van de samenleving	Kosten fondsen-werving	Kosten beheer en administratie	Totaal 2021	Totaal 2020
Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	764.990	-			**764.990**	
Aankopen en verwervingen	-	-			-	
Salarissen en sociale lasten	3.290.685	1.149.832	661.172	619.613	**5.721.302**	5.385.408
Pensioenlasten	351.665	122.879	70.657	66.216	**611.417**	515.339
Overige personeelskosten	262.229	91.628	52.688	49.376	**455.921**	323.852
Advies- en controlekosten	131.238	45.857	26.369	24.711	**228.175**	894.567
Huisvestingskosten	112.220	39.212	22.547	21.130	**195.109**	162.859
Uitbesteed werk	3.627.933	1.267.673	728.933	683.114	**6.307.654**	6.780.758
Publiciteit en communicatie	880.084	307.519	176.829	165.714	**1.530.146**	1.150.863
Afschrijvingskosten	352.120	123.038	70.749	66.302	**612.208**	537.452
Kantoor en algemene kosten	921.677	322.053	185.185	173.545	**1.602.460**	2.597.267
Totale lasten	**10.694.840**	**3.469.691**	**1.995.129**	**1.869.721**	**18.029.382**	**18.348.363**

COLOFON

Bestuursverslag en Jaarrekening
© Vogelbescherming Nederland, 2022

Bezoekadres:
Boulevard 12

Postadres:
Postbus 925
3700 AX Zeist

030-693 77 00
info@vogelbescherming.nl

Grote giften

Sandra Peters
sandra.peters@vogelbescherming.nl
06-121 762 57

Nalaten

Jaap Hijmans
nalatenschappen@vogelbescherming.nl
030-693 77 00

Periodiek schenken

Ledenadministratie
ledenadministratie@vogelbescherming.nl
030-693 77 00

Sponsoring bedrijven

Ellen van Buuren
ellen.vanbuuren@vogelbescherming.nl
030-693 7799

Vogelbescherming NEDERLAND

BirdLife INTERNATIONAL PARTNER

FOTOVERANTWOORDING

Omslag *Jan-van-gent* (Jelle de Jong)
Woord Vooraf *Floris van Hest* (Fred van Diem)
P6 *Visdief* (Shutterstock)
P8 *Gekraagde roodstaart* (Shutterstock)
P12 *Huismus* (Shutterstock)
P16 *Ooievaar* (Corrie van den Brink-Pols)
P24 *Zeearend* (Pixabay)
P32 *Smient* (Jelle de Jong)
P34 *Grutto* (Jankees Schwiebbe)
P I *Ransuil* (Jan Lok)
P38 *Purperreiger* (Jankees Schwiebbe)

Vogelbescherming
NEDERLAND

Boulevard 12 / 3707 BM Zeist / Postbus 925 / 3700 AX Zeist / 030-693 77 00 / info@vogelbescherming.nl / www.vogelbescherming.nl